

- 3) wykonywanie zadań organu nadzorującego w stosunku do podporządkowanych mu szkół oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych, zwanych dalej „szkołami”,
- 4) organizowanie i sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad szkołami na terenie województwa,
- 5) zapewnianie podporządkowanym szkołom kadrowych i materialnych warunków funkcjonowania oraz organizowanie finansowej i gospodarczej obsługi tych szkół,
- 6) przekazywanie organom samorządu terytorialnego, jako zadania własnego, prowadzenia niektórych szkół — na wniosek lub za zgodą tych organów.
7. Przepisy ust. 6 nie naruszają uprawnień innych ministrów i terenowych organów administracji rządowej do prowadzenia, utrzymywania i nadzorowania szkół oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych.
8. Kurator oświaty i wychowania wykonuje swoje zadania przy pomocy kuratorium oświaty i wychowania. Zasady organizacji kuratorium oświaty i wychowania określa Minister Edukacji Narodowej.
9. W celu usprawnienia wykonywania zadań kurator oświaty i wychowania może tworzyć delegatury zamiejscowe kuratorium, obejmujące kilka jednostek podziału terytorialnego stopnia podstawowego, określając jednocześnie ich siedzibę, zasięg terytorialny oraz zakres zadań.
10. Kurator oświaty i wychowania może, za zgodą Ministra Edukacji Narodowej, powierzyć prowadzenie niektórych spraw należących do jego kompetencji, w tym również wydawanie w jego imieniu decyzji administracyjnych — dyrektorom szkół znajdujących się na terenie województwa. Powierzenie następuje w formie porozumienia.
11. Minister Edukacji Narodowej określa w drodze rozporządzenia:
- 1) rodzaje spraw, o których mowa w ust. 10,
 - 2) zasady refundowania szkołom kosztów prowadzenia powierzonych spraw.”;
 - 3) w art. 36a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ministrowie, o których mowa w art. 36 ust. 2, w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej, mogą ustalać dodatkowe, stosowne do właściwości zawodów poszczególnych branż, zasady funkcjonowania szkół i innych placówek.”
- Art. 2.** W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 187 i Nr 31, poz. 214, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 1 w pkt 1 po wyrazie „państwowych” dodaje się wyrazy „oraz samorządowych”;
 - 2) w art. 3 w pkt 3 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) kuratora oświaty i wychowania — w stosunku do szkół mu podporządkowanych,”;
 - 3) w art. 11 w ust. 2 na końcu dodaje się wyrazy „i mianowania nauczycieli.”;
 - 4) art. 92 otrzymuje brzmienie:

„Art. 92. Zakres zadań oraz zasady i tryb powoływania i odwoływania kuratorów oświaty i wychowania określa ustawa o rozwoju systemu oświaty i wychowania.”
- Art. 3.** 1. Kuratorzy oświaty i wychowania, powołani na podstawie dotychczasowych przepisów, stają się z dniem wejścia w życie ustawy kuratorami oświaty i wychowania, o których mowa w ustawie.
2. Pracownicy dotychczasowych kuratoriów oświaty i wychowania stają się z dniem wejścia w życie ustawy pracownikami kuratoriów oświaty i wychowania, określonych w ustawie.
3. Część mienia państwowego służąca dotychczas bezpośrednio wykonywaniu zadań przez kuratorów oświaty i wychowania z dniem wejścia w życie ustawy przechodzi w zarząd kuratorów oświaty i wychowania, o których mowa w ust. 1.
- Art. 4.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 26 maja 1990 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*

198

USTAWA

z dnia 17 maja 1990 r.

o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Rozdział 1

Zadania i kompetencje organów gminy

Art. 1. Do właściwości organów gminy przechodzą

— jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej — jako zadania własne, określone w ustawach zadania i odpowiadające im kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego, a w szczególności:

- 1) z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o ustalaniu nazw miejscowości i obiektów fizjograficznych oraz o numeracji nieruchomości (Dz. U. Nr 94, poz. 850, z 1948 r. Nr 36, poz. 251 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115):
 - a) umieszczanie i utrzymywanie tabliczek z nazwami ulic i placów (art. 8 ust. 1),
 - b) oznaczanie nieruchomości numerami porządkowymi (art. 9 ust. 1);
- 2) z ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180): wydawanie w nagłych przypadkach tymczasowego zarządzenia o wprowadzeniu ograniczeń wymienionych w art. 18 ustawy o ochronie przyrody (art. 21 ust. 1);
- 3) z ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 1972 r. Nr 47, poz. 298 i z 1989 r. Nr 29, poz. 154):
 - a) zakładanie i rozszerzanie cmentarzy komunalnych (art. 1 ust. 1 i 2),
 - b) decydowanie o zamknięciu cmentarza (art. 1 ust. 4),
 - c) utrzymanie i zarządzanie cmentarzami komunalnymi (art. 2 ust. 1);
 - d) wydawanie decyzji o przeznaczeniu terenu cmentarnego na inny cel po upływie 40 lat od ostatniego pochowania (art. 6 ust. 1),
- 4) z ustawy z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (Dz. U. z 1973 r. Nr 33, poz. 197):
 - a) sprawowanie administracji w zakresie łowiectwa (art. 7),
 - b) przeznaczanie kwot otrzymanych z czynszu dzierżawnego za obwód łowiecki na cele społeczne gminy oraz na hodowlę i ochronę zwierzyny (art. 17 ust. 3),
 - c) współdziałanie z dzierżawcą lub zarządcą obwodu łowieckiego w zagospodarowaniu łowieckim obszarów gminy, w szczególności zaś w zakresie ochrony zwierzyny bytującej na jej terenie (art. 42);
- 5) z ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1984 r. Nr 49, poz. 253, z 1989 r. Nr 29, poz. 155 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 197): kierowanie na swoim terenie działalnością przedszkoli, ich zakładanie, zapewnianie im lokali i wyposażenie w pomoce naukowe, narzędzia, meble i sprzęt oraz potrzebne środki finansowe i materialne, zapewnienie warunków mieszkaniowych i świadczeń nauczycielom i innym pracownikom zatrudnionym w przedszkolach (art. 38 ust. 1);
- 6) z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) wydawanie zarządzeń w celu zabezpieczenia zabytku w nagłych przypadkach i niezwłoczne zawiadomianie o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 11),
 - b) zgłaszanie wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków przedmiotów zasługujących na wciągnięcie do rejestru zabytków (art. 13 ust. 2),
 - c) składanie wniosków o wpis do rejestru zabytków dóbr kultury nieruchomych oraz kolekcji (art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 1 pkt 1),
 - d) przyjmowanie zawiadomień o ujawnieniu przedmiotu, który posiada cechy zabytku (art. 22 ust. 1),
 - e) przyjmowanie zawiadomień o znalezieniu przedmiotu archeologicznego lub o odkryciu wykopaliska (art. 24 ust. 3),
 - f) niezwłoczne zawiadamianie wojewódzkiego konserwatora zabytków o otrzymaniu wiadomości o znalezieniu lub odkryciu przedmiotu archeologicznego lub wykopaliska (art. 24 ust. 4),
 - g) działanie w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie użytkowania obiektu zabytkowego zgodnie z zasadami opieki nad zabytkami i w sposób odpowiadający jego wartości zabytkowej (art. 38 ust. 2);
- 7) z ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169 i z 1982 r. Nr 11, poz. 80):
 - a) zatwierdzanie statutu spółki oraz jego zmiany (art. 18 ust. 1),
 - b) zatwierdzanie planu zagospodarowania i regulaminu użytkowania gruntów i urządzeń spółki oraz wprowadzanie w tych planach i regulaminach zmian i uzupełnień (art. 24),
 - c) tworzenie spółki przymusowej, nadawanie jej statutu oraz wyznaczanie organów spółki i ustalanie wynagrodzenia dla osób nie będących członkami spółki, wyznaczonych do organów spółki (art. 25),
 - d) wyrażanie zgody na zbycie, zamianę oraz przeznaczanie na cele publiczne lub społeczne wspólnot gruntowych oraz na zaciąganie pożyczek pieniężnych przez spółkę (art. 26 ust. 1),
 - e) zatwierdzanie aktu zbycia udziału we wspólnocie (art. 27 ust. 2);
- 8) z ustawy z dnia 13 listopada 1963 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. Nr 50, poz. 279, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1974 r. Nr 47, poz. 280 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): zgłaszanie organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także określonym zakładom społecznym służby zdrowia, przypadków zachorowania, podejrzenia o zachorowanie i zgonów na choroby zakaźne natychmiast po powzięciu o nich wiadomości (art. 6 ust. 1);
- 9) z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99 i z 1989 r. Nr 3, poz. 11): przyjmowanie ustnych oświadczeń ostatniej woli spadkodawcy (art. 951 § 1);
- 10) z ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) zapewnienie uzdrowiskom warunków umożliwiających jak najszersze wykorzystanie właściwości leczniczych danej miejscowości (art. 5),
 - b) wyrażanie stanowiska w sprawie powołania i odwołania naczelnego lekarza uzdrowiska (art. 8 ust. 1),
 - c) uprawnienie do prowadzenia zakładów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego (art. 9 ust. 1 pkt 2);
- 11) z ustawy z dnia 9 kwietnia 1968 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 12, poz. 63, z 1984 r. Nr 26, poz. 129 oraz z 1989 r. Nr 29, poz. 155 i Nr 35, poz. 192):
 - a) tworzenie, łączenie, przekształcanie i znoszenie bibliotek (art. 5 ust. 1),

- b) nadawanie statutów bibliotekom (art. 5 ust. 4),
 - c) zapewnianie bibliotekom odpowiednich warunków działania i rozwoju, a w szczególności dostarczanie lokalu z odpowiednim wyposażeniem, środków finansowych na prowadzenie bibliotek, w tym na zakup materiałów bibliotecznych, doskonalenie pracowników oraz pomoc metodyczną i bibliograficzną (art. 9 ust. 1),
 - d) zakładanie i utrzymywanie bibliotek publicznych oraz zapewnianie im odpowiednich warunków działania i rozwoju (art. 23 ust. 2),
 - e) nadzorowanie bibliotek publicznych (art. 24 ust. 1),
- 12) z ustawy z dnia 22 listopada 1973 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz. U. Nr 48, poz. 283 i z 1982 r. Nr 11, poz. 79):
- a) wydawanie decyzji o przeznaczeniu gruntu nieleśnego lub nieużytku do zalesienia (art. 14 ust. 1),
 - b) wydawanie zezwoleń na zalesienie gruntów rolnych, które nie zostały przeznaczone do zalesienia w trybie określonym w art. 14 ust. 2 (art. 15),
 - c) prowadzenie rejestru spółek leśnych (art. 18 ust. 2),
 - d) nadzór nad działalnością spółek leśnych; zwoływanie walnego zgromadzenia spółki w celu dokonania wyboru nowego zarządu, jeżeli dotychczasowy zarząd spółki nie wywiązuje się należycie ze swych obowiązków (art. 21 ust. 2),
 - e) występowanie z wnioskiem do wojewody o wykonanie na koszt Państwa niektórych czynności z zakresu zagospodarowania lasów i gruntów oraz przebudowy drzewostanów, jeżeli wymaga tego interes społeczny, a koszty ich wykonania przekraczają możliwości finansowe właścicieli lasów i gruntów (art. 24 ust. 2);
- 13) z ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165, z 1989 r. Nr 10, poz. 57, Nr 20, poz. 108, Nr 34, poz. 178, Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 4, poz. 19 i Nr 32, poz. 190):
- A. Z rozdziału 1:
- a) wydawanie zgody lub odmowy na zawarcie umowy o opiekę nad najemcą (art. 9 ust. 2),
 - b) cofanie zgody na zawarcie umowy o opiekę nad najemcą (art. 9 ust. 3);
- B. Z rozdziału 2:
- a) określanie zakresu współdziałania wynajmującego z organami dzielnicy (osiedla) lub sołectwa (art. 12 ust. 4),
 - b) ustalanie miesięcznych stawek czynszu najmu za lokale użytkowe (art. 15 ust. 5),
 - c) rozstrzyganie sporów czynszowych i na tle wysokości kaucji (art. 18),
 - d) nakazanie udostępnienia lokalu (art. 23 ust. 5),
 - e) stanowienie zasad porządku domowego (art. 24 ust. 2),
 - f) zarządzanie budynkami mieszkalnymi stanowiącymi własność lub współwłasność organów samorządu terytorialnego (art. 25 ust. 1),
 - g) orzekanie o przejściu w zarząd budynków stanowiących własność osób fizycznych (art. 25 ust. 2 i 3);
- C. Z rozdziału 3:
- a) wprowadzanie i znoszenie szczególnego trybu najmu budynków i lokali (art. 27 ust. 2 i 3),
 - b) rozstrzyganie spraw dotyczących zajmowania przez tę samą osobę lub małżonków dwóch mieszkań (art. 28 ust. 2 i art. 31),
 - c) wydawanie decyzji o przydziale lokali w domach prywatnych w przypadku niezadysponowania przez okres 3 miesięcy przez właściciela (art. 33 ust. 4),
 - d) przekwaterowanie najemcy z domu jednorodzinnego i lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość do lokalu zamiennego (art. 34),
 - e) przydział lokali mieszkalnych i użytkowych oraz pomieszczeń przynależnych (art. 36),
 - f) stwierdzenie utraty ważności decyzji o przydziale (art. 38),
 - g) przydział zwolnionych izb w lokalach wspólnych (art. 39 ust. 3),
 - h) przydział lokali i pomieszczeń zastępczych na czas oznaczony (art. 40),
 - i) wyrażanie zgody na podnajem całego lokalu (art. 41 ust. 4),
 - j) wyrażanie zgody na przebudowę lokalu (art. 42),
 - k) zmiana przeznaczenia lokalu z mieszkalnego na użytkowy i z użytkowego na mieszkalny (art. 43),
 - l) zadysponowanie nadwyżką powierzchni mieszkalnej w przypadku odmowy przyjęcia przez najemcę lokalu zamiennego (art. 44),
 - ł) przekwaterowanie do pomieszczenia zastępczego osób pozostałych bez tytułu prawnego w lokalu po śmierci najemcy (art. 46),
 - m) uregulowanie uprawnień do lokalu osób pozostałych w nim po wyprowadzeniu się najemcy (art. 47),
 - n) przekwaterowanie do innego lokalu mieszkalnego osób z budynków przeznaczonych do rozbiórki lub remontu (art. 48),
 - o) zmiany w stanie zajmowania lokali użytkowych przez jednostki gospodarki uspołecznionej ze względu na ważne powody społeczno-gospodarcze (art. 49),
 - p) cofnięcie przydziału lokalu mieszkalnego i użytkowego (art. 50 i 51),
 - r) przydział lokali w domach nie stanowiących własności samorządu terytorialnego, w tym w razie klęski żywiołowej (art. 52 i 53);
- D. Z rozdziału 4:
- dostarczanie lokali zamiennych lub pomieszczeń zastępczych osobom opróżniającym mieszkania zakładowe (art. 57 ust. 5);
- E. Z rozdziału 5:
- a) załatwianie spraw dotyczących zamiany lokali (art. 59),
 - b) ustalanie ekwiwalentów i opłat przy zamianie lokali (art. 60);

- F. Z rozdziału 6:
- a) prowadzenie egzekucji w sprawach lokalowych (art. 64),
 - b) usuwanie skutków samowoli lokalowej (art. 65);
- 14) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201 i z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192):
- a) zatwierdzanie ugód w sprawach zmian stosunków wodnych na gruntach (art. 35 ust. 2),
 - b) możliwość nakazywania wykonania niezbędnych urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem lub zabronienia wprowadzania ścieków do wody w przypadku wprowadzenia przez właściciela gruntu do wody ścieków nienależycie oczyszczonych (art. 49 ust. 2),
 - c) organizowanie ochotniczych drużyn ratowniczych (art. 73 ust. 1),
 - d) zarządzanie ewakuacji ludności z obszarów zagrożonych powodzią (art. 74);
- 15) z ustawy z dnia 8 lutego 1979 r. o jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych (Dz. U. Nr 2, poz. 7 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181): współuczestniczenie w działaniach na rzecz poprawy jakości, przeprowadzanie na rzecz ochrony konsumenta społecznej kontroli i oceny jakości (art. 7 ust. 1);
- 16) z ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192):
- a) wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenów nieruchomości, a w przypadku gdy nieruchomość jest wpisana do rejestru zabytków — za zgodą wojewody (art. 48 ust. 2 i 3),
 - b) ustanawianie ograniczeń co do czasu pracy lub korzystania z urządzeń technicznych oraz środków transportu stwarzających dla środowiska uciążliwość w zakresie hałasu i wibracji (art. 52 ust. 2),
 - c) zapewnianie warunków niezbędnych do ochrony środowiska przed odpadami oraz dbanie o utrzymanie porządku i czystości (art. 56),
 - d) nakazywanie użytkownikowi maszyny lub urządzenia technicznego wykonania czynności ograniczających uciążliwość dla środowiska (art. 76 ust. 1),
 - e) wymierzanie kar pieniężnych za samowolne usuwanie drzew lub krzewów (art. 110 ust. 1b);
- 17) z ustawy z dnia 6 maja 1981 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 12, poz. 58, z 1985 r. Nr 12, poz. 50 i Nr 35, poz. 162 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
- a) zapewnianie gruntów na potrzeby pracowniczych ogrodów działkowych (art. 7 ust. 1),
 - b) rekultywacja i meliorowanie gruntów przeznaczonych na pracownicze ogrody działkowe (art. 7 ust. 2),
 - c) przekazywanie gruntów w użytkowanie Polskiemu Związkowi Działkowców (art. 8),
 - d) doprowadzanie infrastruktury do pracowniczych ogrodów działkowych (art. 9 ust. 1),
 - e) utrzymywanie porządku i czystości na terenach przylegających do pracowniczych ogrodów działkowych (art. 9 ust. 2);
- 18) z ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 187, Nr 31, poz. 214, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 197): wykonywanie zadań organu nadzorującego w zakresie stosunku pracy nauczycieli przedszkoli oraz nauczycieli szkół prowadzonych przez gminę;
- 19) z ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195): określanie strefy cen (strefy taryfowej) obowiązującej przy przewozie osób i ładunków taksówkami osobowymi i bagażowymi (art. 18 ust. 4);
- 20) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i z 1988 r. Nr 24, poz. 169):
- a) wnioskowanie o zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (art. 7 ust. 3),
 - b) sporządzanie projektu programu rolniczego lub leśnego wykorzystania gruntów (art. 9 ust. 1),
 - c) wykładanie projektu programu rolniczego lub leśnego wykorzystania gruntów do wglądu miejscowej ludności równocześnie z wyłożeniem projektu planu zagospodarowania przestrzennego oraz zatwierdzenie projektu programu (art. 9 ust. 3),
 - d) uiszczanie należności i opłat rocznych za powierzchnię przekraczającą normatyw przy budownictwie wielorodzinnym (art. 16 ust. 2),
 - e) pozbawianie prawa użytkowania mienia gminnego (art. 43);
- 21) z ustawy z dnia 4 maja 1982 r. o Narodowej Radzie Kultury oraz o Funduszu Rozwoju Kultury (Dz. U. Nr 14, poz. 111, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 6, poz. 33):
- a) opracowywanie projektów planów funduszy gminnych i ich uchwalanie wraz z projektami budżetów lokalnych (art. 12 ust. 3),
 - b) dysponowanie środkami gminnego funduszu rozwoju kultury zgodnie z uchwalonymi planami (art. 13 ust. 2);
- 22) z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, z 1984 r. Nr 34, poz. 184, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
- a) powoływanie komisji do spraw przeciwdziałania alkoholizmowi (art. 4 ust. 1),

- b) organizowanie i prowadzenie izb wytrzeźwień (art. 39 ust. 1);
- 23) z ustawy z dnia 26 kwietnia 1984 r. o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 26, poz. 129, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192):
- a) ustalanie w planach gminy zadań w zakresie upowszechniania kultury, z określeniem zasad i sposobów ich realizacji, uchwalanie wieloletnich programów upowszechniania kultury, uzgadnianie programów działania w zakresie upowszechniania kultury z jednostkami gospodarki uspołecznionej i organizacjami społecznymi na swoim terenie (art. 4),
 - b) organizowanie współdziałania w zakresie upowszechniania kultury państwowych jednostek organizacyjnych, spółdzielczych i społecznych działających na terenie ich właściwości, w tym inicjowanie określonych działań i uzgadnianie kierunków upowszechniania kultury oraz form ich realizacji, a także podejmowanie wspólnych inwestycji o charakterze kulturalnym (art. 6),
 - c) tworzenie instytucji i placówek upowszechniania kultury samodzielnie albo wspólnie w drodze umów i porozumień (art. 11 ust. 1 pkt 2 i ust. 2), określanie nazw instytucji i placówek upowszechniania kultury, ich siedzib, przedmiotu działania, a także wyposażanie w niezbędne środki materialne, techniczne oraz finansowe (art. 12),
 - d) nadawanie statutu instytucji upowszechniania kultury (art. 13 ust. 1),
 - e) prowadzenie ewidencji placówek upowszechniania kultury (art. 13 ust. 10),
 - f) odmawianie wpisu do ewidencji i wykreślanie z ewidencji (art. 14 ust. 3),
 - g) wyrażanie opinii co do likwidacji placówki upowszechniania kultury, przyjmowanie zawiadomień o zamiarze likwidacji placówki, udzielanie stosownej pomocy placówkom, których dalsza działalność jest celowa (art. 15 ust. 5),
 - h) utrzymywanie własnych instytucji i placówek upowszechniania kultury i kontrolowanie ich, a także nadzorowanie działalności instytucji i placówek upowszechniania kultury prowadzonych przez jednostki gospodarki uspołecznionej oraz inne osoby prawne i fizyczne na terenie gminy (art. 17 ust. 1),
 - i) żądanie od placówek upowszechniania kultury informacji o realizacji zadań statutowych oraz rozliczeń ze środków pochodzących z Funduszu Rozwoju Kultury, a także wizytowanie placówek w zakresie działalności programowej oraz wydawanie wiążących zaleceń (art. 17 ust. 3),
 - j) przekazywanie oceny wizytowanych placówek z wnioskami w zakresie działalności programowej tych placówek (art. 17 ust. 5),
 - k) współdziałanie ze społecznym ruchem kulturalnym (art. 19),
 - l) zlecanie organizacjom społecznym i ogniom społecznego ruchu kulturalnego, za ich zgodą, realizacji zadań w zakresie upowszechniania kultury, z przyznaniem na ten cel odpowiednich środków (art. 21 ust. 1);
- 24) z ustawy z dnia 3 lipca 1984 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 34, poz. 181, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, Nr 41, poz. 324 oraz z 1989 r. Nr 6, poz. 33, Nr 34, poz. 181 i Nr 35, poz. 192):
- a) współdziałanie w rozwoju kultury fizycznej ze stowarzyszeniami kultury fizycznej oraz udzielanie im pomocy w realizacji zadań (art. 4 ust. 2),
 - b) tworzenie miejskich, dzielnicowych, miejsko-gminnych i gminnych funduszy rozwoju kultury fizycznej (art. 42 ust. 3),
 - c) dysponowanie środkami terenowych funduszy rozwoju kultury fizycznej w odniesieniu do funduszy miejskich, dzielnicowych, gminnych i miejsko-gminnych (art. 44 ust. 2),
 - d) administrowanie środkami funduszy terenowych w odniesieniu do funduszy miejskich, dzielnicowych, gminnych i miejsko-gminnych (art. 44 ust. 2a),
 - e) przedstawianie radzie przez zarząd projektów planów funduszy miejskich, dzielnicowych, gminnych i miejsko-gminnych oraz sprawozdań z wykonania planów (art. 44 ust. 2b),
 - f) realizacja zadań związanych z budową urządzeń kultury fizycznej na terenach wiejskich (art. 46 ust. 3),
 - g) zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w górach (art. 54 ust. 1),
 - h) zapewnienie bezpieczeństwa osób pływających, kąpiących się oraz uprawiających sporty wodne (art. 54 ust. 2),
 - i) współdziałanie z Górkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających w górach (art. 55 ust. 2 pkt 2),
 - j) współdziałanie z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w dziedzinie zapewnienia bezpieczeństwa osób kąpiących się, pływających i uprawiających sporty wodne (art. 56 ust. 2 pkt 3);
- 25) z ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192):
- a) podejmowanie uchwał w sprawie opracowywania miejscowych planów obszarów funkcjonalnych wykraczających poza obszar jednostki podziału administracyjnego (art. 7 ust. 3),
 - b) sporządzanie projektów założeń do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów tych planów (art. 12 ust. 2 pkt 3),
 - c) uchwalanie założeń do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 14 ust. 5 pkt 2),
 - d) uchwalanie założeń do planu miejscowego wykraczającego poza obszar gminy (art. 14 ust. 5 pkt 3),

- e) udostępnianie projektów założeń do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów tych planów do publicznego wglądu i popularyzacja ich treści (art. 15 ust. 1),
 - f) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 17 ust. 3),
 - g) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykraczających poza obszar jednostek podziału administracyjnego (art. 17 ust. 5),
 - h) podawanie do publicznej wiadomości o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego (art. 28),
 - i) podawanie do publicznej wiadomości o wyłożeniu projektu planu miejscowego do publicznego wglądu (art. 30),
 - j) uzgadnianie projektu planu miejscowego z zainteresowanymi organami administracji państwowej oraz właściwymi organami wojskowymi i właściwymi organami podległymi Ministrowi Spraw Wewnętrznych (art. 31),
 - k) dokonywanie okresowej oceny skutków zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, wynikających z realizacji planu miejscowego, i oceny aktualności tego planu (art. 34),
 - l) udzielanie wskazań lokalizacyjnych w odniesieniu do inwestycji o znaczeniu lokalnym (art. 38 ust. 1 pkt 3),
 - ł) uzgadnianie wskazań lokalizacyjnych inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi z właściwymi organami (art. 39 ust. 2),
 - m) wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji (art. 42 ust. 2),
 - n) prowadzenie rejestru wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji (art. 43 ust. 4),
 - o) zawieranie umów określających wzajemne zobowiązania i świadczenia inwestora oraz organu uprawnionego do wydawania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, związane z realizacją inwestycji i przyszłym funkcjonowaniem budowanego obiektu (art. 44);
- 26) z ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. Nr 52, poz. 268, z 1986 r. Nr 46, poz. 225, z 1988 r. Nr 1, poz. 1, z 1989 r. Nr 7, poz. 45, Nr 10, poz. 53, Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443): zaliczanie w szczególnych, gospodarczo uzasadnionych wypadkach niektórych wsi do innego okręgu podatkowego niż określony dla gminy na podstawie upoważnień zawartych w ustawie (art. 5 ust. 3);
- 27) z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443):
- a) określanie wysokości stawek podatku od posiadania psów, terminów płatności tego podatku i sposobu jego poboru, zarządzanie poboru tego podatku w drodze inkasa i określanie inkasentów, a także wprowadzanie ulg i zwolnień w tym podatku innych niż określone w ustawie (art. 12 ust. 4),
 - b) określanie wysokości dziennych stawek opłaty targowej i sposobu poboru tej opłaty, zarządzanie poboru opłaty targowej w drodze inkasa oraz określanie inkasentów i ich wynagrodzenia (art. 13 ust. 4),
 - c) możliwość stosowania innych zwolnień od opłaty targowej niż określone w ustawie (art. 14 ust. 2),
 - d) określanie dziennych stawek opłaty miejscowej, zwolnień i ulg od tej opłaty, terminów jej płatności oraz sposobu poboru, w tym również zarządzanie poboru opłaty miejscowej w drodze inkasa, określanie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso (art. 15 ust. 4),
 - e) możliwość wprowadzania opłaty administracyjnej za czynności urzędowe wykonywane przez podległe organy, jeżeli czynności te nie są objęte przepisami o opłacie skarbowej, oraz określanie wysokości opłaty administracyjnej, ustalanie terminów płatności i sposobu poboru tej opłaty, zarządzanie poboru opłaty administracyjnej w drodze inkasa, określanie inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso (art. 16);
- 28) z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
- a) wydawanie opinii w sprawie przebiegu dróg wojewódzkich (art. 6 ust. 3),
 - b) wydawanie opinii w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych i lokalnych miejskich (art. 7 ust. 2),
 - c) zaliczanie drogi do kategorii dróg zakładowych (art. 8 ust. 2),
 - d) planowanie i finansowanie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg lokalnych miejskich (art. 19 ust. 1 pkt 4 lit. b),
 - e) planowanie i finansowanie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg gminnych (art. 19 ust. 1 pkt 4 lit. c),
 - f) zarządzanie siecią dróg gminnych i lokalnych miejskich (art. 22 ust. 1 pkt 2),
 - g) budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg lokalnych miejskich w granicach miast, w których przewodniczącym zarządu jest prezydent miasta (art. 23 ust. 3 pkt 1),
 - h) budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg lokalnych miejskich w granicach miast (art. 23 ust. 3 pkt 2),
 - i) budowa, modernizacja, utrzymanie i ochrona dróg gminnych (art. 23 ust. 4),
 - j) orzekanie o przywróceniu pasa drogowego drogi gminnej i lokalnej miejskiej do stanu poprzedniego w razie jego naruszenia (art. 36),
 - k) wydawanie zezwoleń na lokalizowanie w pasie drogowym dróg gminnych i lokalnych miejskich obiektów nie związanych z gospodarką drogową (art. 39 ust. 3),
 - l) wydawanie zezwoleń na zajmowanie pasa drogowego drogi gminnej i lokalnej miejskiej (art. 40 ust. 1);

29) z ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 90)):

I. Z rozdziału 1, 2, 7 i 8:

- a) podejmowanie uchwał w sprawie sprzedaży na terenach wiejskich gruntów zabudowanych lub przeznaczonych pod budowę domów jednorodzinnych, domów mieszkalno-pensjonatowych oraz pod budownictwo zagrodowe spółdzielniom mieszkaniowym dla realizacji ich zadań statutowych oraz osobom fizycznym (art. 4 ust. 6),
- b) wypłacanie odszkodowań za przejmowane grunty, wydzielane pod budowę ulic (art. 12 ust. 5),
- c) tworzenie zasobów gruntów na cele zabudowy miast i wsi (art. 13 ust. 2),
- d) przygotowywanie dla utworzonych zasobów gruntów, przed przystąpieniem do ich zabudowy, opracowania geodezyjnego i projektowego oraz projektów podziałów nieruchomości (art. 14 ust. 1),
- e) wyposażanie gruntów wchodzących do zasobów w urządzenia komunalne oraz niezbędne sieci uzbrojenia terenu (art. 14 ust. 2),
- f) wydawanie decyzji o przysługującej liczbie działek w razie sporu między współuprawnionymi do nabycia działki na własność lub otrzymania w użytkowanie wieczyste w przypadku nabycia przez Państwo lub wywłaszczania gruntów przeznaczonych na realizację skoncentrowanego budownictwa jednorodzinne (art. 17 ust. 3),
- g) ustalanie cen działki przeznaczonej pod budowę domów lub budynków, nabywanej lub otrzymywanej w użytkowanie wieczyste przez osoby fizyczne w zamian za przeniesienie własności bądź wywłaszczenie nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych pod skoncentrowane budownictwo jednorodzinne (art. 17 ust. 5),
- h) załatwianie z urzędu spraw nabywania działek przez osoby uprawnione, które były właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości położonych na obszarach, na których realizowane ma być skoncentrowane budownictwo jednorodzinne (art. 17 ust. 6),
- i) korzystanie z prawa pierwokupu nieruchomości (art. 82 ust. 1),
- j) składanie oświadczeń o wykonaniu prawa pierwokupu (art. 84 ust. 3),
- k) uregulowanie zobowiązań z tytułu przejęcia nieruchomości na obszarze m.st. Warszawy na mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy — Dz. U. Nr 50, poz. 279 (art. 89 ust. 2);

II. W zakresie mienia komunalnego:

A. Z rozdziału 1:

- a) gospodarka gruntami (art. 3),
- b) podejmowanie uchwał w sprawie sprzedaży na terenach wiejskich gruntów zabudowanych obiektami zabytkowymi, wymagającymi odbudowy lub remontu, osobom fizycznym (art. 4 ust. 6),
- c) zarządzanie gruntami, które nie zostały oddane w zarząd, użytkowanie lub użytkowanie wieczyste, oraz powierzanie sprawowania tego zarządu nieodpłatnie utworzonemu w tym celu przedsiębiorstwu lub innej jednostce organizacyjnej, z wyłączeniem czynności wymagających decyzji administracyjnych (art. 6 ust. 1),
- d) zarządzanie gruntami zabudowanymi budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami związanymi z wykonywaniem zarządu i eksploatacją budynków mieszkalnych (art. 6 ust. 2),
- e) dysponowanie 70% środków Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 4 pkt 1),
- f) uchwalanie planu obejmującego 70% środków Funduszu Gospodarki Gruntami i administrowanie tymi środkami (art. 11 ust. 5 pkt 1),
- g) uchwalanie planu obejmującego 70% środków Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej i administrowanie tymi środkami (art. 11 ust. 6 pkt 1),
- h) przedstawianie projektów planu oraz rocznych sprawozdań z wykonania zadań i gospodarowania środkami Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 7);

B. Z rozdziału 3:

- a) dokonywanie zamiany gruntów (art. 22 ust. 3),
- b) określanie udziału we współużytkowaniu wieczystym gruntu przy sprzedaży lokali (art. 24 ust. 1),
- c) podejmowanie decyzji o przebudowie, nadbudowie lub rozbudowie domu przez osoby fizyczne, polegającej na powiększeniu liczby pokoi w domach, w których nie sprzedano wszystkich lokali (art. 24 ust. 3),
- d) wydawanie decyzji o zmianie wielkości udziałów właścicieli poszczególnych lokali we współwłasności domu oraz we współużytkowaniu gruntu po dokonaniu przebudowy, nadbudowy lub rozbudowy (art. 24 ust. 4),
- e) określanie zasad przeznaczania do sprzedaży lokali w domach wielomieszkaniowych (art. 24 ust. 8),
- f) udzielanie zezwoleń na zbycie nabytej nieruchomości przed upływem 5 lat od dnia zawarcia umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste (art. 28 ust. 2),

- g) wydawanie decyzji o rozwiązaniu umowy o użytkowanie wieczyste i zarządzanie odebrania gruntów stosownie do art. 240 Kodeksu cywilnego (art. 30 ust. 2),
- h) przyjmowanie zgłoszeń roszczeń o odszkodowanie od osób, którym przysługiwało ograniczone prawo rzeczowe na nieruchomościach oddanych w użytkowanie wieczyste (art. 31 ust. 2),
- i) występowanie z wnioskami o wykreślenie z ksiąg wieczystych długów i ciężarów na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste (art. 31 ust. 4),
- j) występowanie z żądaniem, aby właściciel, który nie odbudował lub nie wyremontował w terminie obiektu zabytkowego na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste bądź nie zabudował w terminie 5 lat działki nabytej pod budowę domu lub budynku, przeniósł własność nabytej działki na rzecz gminy za odpowiednim wynagrodzeniem (art. 33),
- k) wydawanie decyzji określającej osobę nabywcy oraz przedmiot zbycia (art. 35 ust. 1),
- l) upoważnianie właściwych banków do zawierania umów o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste lub umów sprzedaży nieruchomości oraz dokonywania czynności związanych z zawieraniem tych umów (art. 35 ust. 2);

C. Z rozdziału 4:

- a) wydawanie decyzji o przekazaniu gruntów państwowym jednostkom organizacyjnym w zarząd oraz zezwoleń na zawarcie umów o przekazaniu nieruchomości między tymi jednostkami bądź umów o nabyciu nieruchomości (art. 38 ust. 2),
- b) przekazywanie nabywcom lokali ułamkowej części gruntu w użytkowanie wieczyste oraz wygaszanie prawa zarządu tej części gruntu (art. 38 ust. 4),
- c) podejmowanie decyzji o ustanowieniu, zakresie i warunkach użytkowania (art. 39),
- d) orzekanie o wygaśnięciu prawa użytkowania (art. 41 ust. 2),
- e) orzekanie o wygaśnięciu prawa zarządu (art. 41 ust. 3),
- f) przyjmowanie wniosków o przejęcie zbędnych nieruchomości lub ich części (art. 42);

D. Z rozdziału 5:

- a) ustalanie cen za grunty, budynki, lokale i urządzenia (art. 45 ust. 1 i 3),
- b) wyrażanie zgody na stosowanie w okresie do dnia 31 grudnia 1990 r. opłat rocznych w wysokości ustalonej przed dniem 1 stycznia 1986 r. (art. 46 ust. 2),
- c) podejmowanie uchwał o podwyższaniu opłat rocznych za grunty (art. 46 ust. 3),

- d) stosowanie obniżek, aż do całkowitego zwolnienia włącznie, ceny sprzedaży obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów wpisanych do rejestru (art. 46 ust. 4),
- e) ustalanie opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, zarząd i użytkowanie nieruchomości (art. 47 ust. 1),
- f) wprowadzanie opłat rocznych za niewykorzystywanie gruntu zgodnie z przeznaczeniem (art. 49 ust. 1);

E. Z rozdziału 8:

- wydawanie decyzji o przekazaniu gruntów w zarząd, użytkowanie lub użytkowanie wieczyste posiadaczom gruntów, którzy nie legitymują się dokumentami o przekazaniu gruntów wydanymi w formie prawem przewidzianej i nie wystąpili do dnia 31 grudnia 1988 r. o uregulowanie stanu prawnego (art. 87 ust. 2);

- 30) z ustawy z dnia 28 stycznia 1987 r. o środkach farmaceutycznych, artykułach sanitarnych i aptekach (Dz. U. Nr 3, poz. 19 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324): wyrażanie zgody na utworzenie apteki otwartej, zmianę jej typu i unieruchomienie apteki (art. 37 ust. 2);
- 31) z ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o zmianie ustawy — Prawo lokalowe (Dz. U. Nr 21, poz. 124 i z 1989 r. Nr 20, poz. 108): przydzielanie lokali mieszkalnych osobom, które zajęły je bez tytułu prawnego przed dniem 1 sierpnia 1974 r. (art. 5);
- 32) z ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o Funduszu Socjalnym Wsi (Dz. U. Nr 10, poz. 54 i z 1990 r. Nr 6, poz. 34):
 - a) tworzenie wspólnego funduszu terenowego (art. 1 ust. 3),
 - b) dysponowanie funduszem terenowym (art. 5 ust. 1),
 - c) opracowywanie projektu i uchwalanie rzeczowego i finansowego planu funduszu terenowego (art. 5 ust. 2 i 3),
 - d) administrowanie środkami funduszu terenowego (art. 6 ust. 1),
 - e) gromadzenie i wydatkowanie środków funduszu terenowego zgodnie z planem finansowym (art. 6 ust. 2),
 - f) opracowywanie sprawozdań z wykonania planu finansowego funduszu terenowego (art. 6 ust. 3).

Art. 2. Do właściwości organów gminy przechodzą — jako zadania własne — określone w ustawach zadania i kompetencje należące dotychczas do wojewódzkich rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego:

- 1) z ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o remontach i odbudowie oraz o wykańczaniu budowy i nadbudowie budynków (Dz. U. z 1968 r. Nr 36, poz. 249): określanie zespołu dawnej zabudowy wymagającej uporządkowania ze środków państwowych (art. 6 ust. 2);

- 2) z ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowym (Dz. U. Nr 23, poz. 150, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) uchwalanie statutu uzdrowiska (art. 4 ust. 1),
 - b) uzgadnianie projektu statutu uzdrowiska z organami i instytucjami wymienionymi w ustawie (art. 4 ust. 2);
 - 3) z ustawy z dnia 26 kwietnia 1979 r. o terenowych funduszach odnowy zabytków (Dz. U. Nr 8, poz. 46):
 - a) tworzenie gminnych funduszy odnowy zabytków (art. 2),
 - b) wprowadzanie dopłat do cen biletów wstępu do obiektów zabytkowych i muzeów oraz świadczonych usług hotelarskich i turystycznych (art. 4 ust. 1 pkt 3);
 - 4) z ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192): w wypadku niezastosowania się użytkownika do nakazu określonego w art. 76 ust. 1, zobowiązanie do unieruchomienia maszyny lub innego urządzenia technicznego (art. 76 ust. 2);
 - 5) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i z 1988 r. Nr 24, poz. 169): zatwierdzanie projektu planu gospodarowania gruntami rolnymi w strefach ochronnych (art. 25 ust. 3),
 - 6) z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) wydawanie opinii w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg wojewódzkich (art. 6 ust. 2),
 - b) zaliczanie odcinka drogi krajowej, wojewódzkiej, gminnej lub lokalnej miejskiej pozostałego po zbudowaniu obwodnicy miejscowości lub lokalnym przełożeniu do odpowiedniej kategorii dróg w zależności od jego komunikacyjnego znaczenia (art. 10 ust. 3);
 - 7) z ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 90) w zakresie mienia komunalnego:
 - a) dysponowanie 30% środków Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 4 pkt 2),
 - b) uchwalanie planu obejmującego 30% środków Funduszu Gospodarki Gruntami i administrowanie tymi środkami (art. 11 ust. 5 pkt 2),
 - c) uchwalanie planu obejmującego 30% środków Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej i administrowanie tymi środkami (art. 11 ust. 6 pkt 2),
 - d) przedstawianie projektów planu oraz rocznych sprawozdań z wykonania zadań i gospodarowania środkami Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 7),
 - e) określanie zasad ustalania cen gruntów nie zabudowanych i znajdujących się pod zabudową (art. 44 ust. 1).
- Art. 3.** Do właściwości organów gminy przechodzą jako zadania zlecone — określone w ustawach — zadania i kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego:
- 1) z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673, Nr 114, poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573, Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245, z 1948 r. Nr 49, poz. 373 i z 1951 r. Nr 1, poz. 4):
 - a) przyjmowanie i przekazywanie zgłoszeń o podejrzeniu o zachorowanie lub zachorowaniu zwierząt na chorobę zaraźliwą, a w przypadku wałęsania się psa chorego lub podejrzanego o wściekliznę, podjęcie starań mających na celu jego schwytanie lub zabicie, a w razie niemożliwości dokonania tego — powiadomienie sąsiednich gmin i najbliższego komisariatu policji (art. 20, 22 i 65),
 - b) wyznaczanie biegłych do wyceniania zwierząt zabijanych lub padłych w związku z wystąpieniem choroby zaraźliwej (art. 84),
 - c) ponoszenie kosztów stosowania środków ochronnych i nadzoru na obszarze gminy w związku ze zwalczaniem zaraźliwej choroby zwierząt (art. 93 i 95);
 - 2) z ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. z 1989 r. Nr 58, poz. 348):
 - a) sporządzanie wykazu przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi (art. 3 ust. 1),
 - b) obniżanie o 50% ceny gruntu w indywidualnych wypadkach zasługujących na uwzględnienie z przyczyn społeczno-gospodarczych (art. 5 ust. 2),
 - c) ustalanie kandydatów na nabywców nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi (art. 6 ust. 1),
 - d) przedłużanie terminu do zawarcia umowy kupna nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi bądź stwierdzenia wygaśnięcia decyzji określonej w art. 6 ust. 1 jako bezprzedmiotowej (art. 6 ust. 2),
 - e) zwalnianie całkowite lub częściowe od dokonania jednorazowej wpłaty wymaganej przy zawarciu umowy sprzedaży (art. 7 ust. 5),
 - f) przedłużanie okresu spłaty rat do 40 lat oraz okresu karencji do 7 lat (art. 7 ust. 5),
 - g) obniżanie w indywidualnych przypadkach oprocentowania nie spłaconej części ceny z 5% do 3% w stosunku rocznym (art. 7 ust. 6),
 - h) odraczanie na wniosek banku spółdzielczego spłaty wymaganych rat bez pobierania odsetek (art. 7 ust. 11),
 - i) przeznaczanie nieruchomości do sprzedaży w drodze przetargu (art. 9 ust. 1),
 - j) przeprowadzanie sprzedaży nieruchomości w drodze przetargu (art. 9 ust. 5);
 - 3) z ustawy z dnia 16 lutego 1961 r. o ochronie roślin uprawnych przed chorobami, szkodnikami i chwastami (Dz. U. Nr 10, poz. 55):

- a) przyjmowanie informacji o pojawieniu się chorób, szkodników i chwastów (art. 3 pkt 6),
 - b) wzywianie do wykonania określonych czynności lub wykonanie zastępcze (art. 5 ust. 1, 3 i 4),
 - c) przyznawanie zasiłków właścicielom gruntów rolnych, którzy zwalczając choroby, szkodniki i chwasty ponieśli straty gospodarcze (art. 9);
- 4) z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48, z 1983 r. Nr 38, poz. 173 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): przejmowanie w zarząd zabytku nieruchomego (art. 37 ust. 2);
- 5) z ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. — Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z 1975 r. Nr 45, poz. 234 i z 1986 r. Nr 36, poz. 180) przyjmowanie oświadczeń o:
- a) wstąpieniu w związek małżeński (art. 1),
 - b) braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz wydawanie zezwolenia na zawarcie małżeństwa przed upływem miesięcznego terminu (art. 4),
 - c) stwierdzanie legitymacji procesowej do wystąpienia do sądu w sprawach możliwości lub niemożności zawarcia małżeństwa (art. 5),
 - d) wyborze nazwiska, jakie będą nosić małżonkowie i dzieci zrodzone z małżeństwa (art. 8 i 25),
 - e) wstąpieniu w związek małżeński w wypadku grożącego niebezpieczeństwa (art. 9),
 - f) powrocie małżonka rozwiedzionego do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa (art. 59),
 - g) uznaniu dziecka (art. 79 § 1),
 - h) uznaniu dziecka w wypadku grożącego niebezpieczeństwa (art. 79 § 2),
 - i) nadaniu dziecku nazwiska męża matki (art. 90),
 - j) wskazywanie kandydata na opiekuna prawnego (art. 149 § 3);
- 6) z ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157, Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 88):
- a) ustanawianie pełnomocnika w sprawach o ustalenie ojcostwa i o roszczenia alimentacyjne (art. 87 § 3),
 - b) wydawanie zaświadczeń o stanie majątkowym i rodzinnym w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych osób fizycznych (art. 113 § 1),
 - c) przyjmowanie pism sądowych (art. 138 § 1),
 - d) przyjmowanie pism sądowych w wypadku niemożności doręczenia ich adresatowi w jego miejscu zamieszkania (art. 139 § 1 i 2),
 - e) wywieszanie w swoim lokalu ogłoszenia o ustanowieniu kuratora dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane (art. 144 § 2),
 - f) powiadamianie sądu opiekuńczego o zdarzeniu uzasadniającym wszczęcie postępowania z urzędu (art. 572 § 2),
 - g) ustanawianie pełnomocnika w sprawach o przysposobienie (art. 585 § 3);
 - h) składanie, na wezwanie sądu, urzędowo poświadczonych dokumentów w celu odtworzenia akt sądowych (art. 722 § 1),
 - i) udzielanie informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji (art. 761 § 1),
 - j) udzielanie opinii o wystawieniu na licytację wydzielonej części nieruchomości rolnej (art. 946 § 1),
 - k) przyjmowanie obwieszczeń (art. 954 pkt 1, art. 945, art. 955);
- 7) z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207, z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178 oraz z 1990 r. Nr 30 poz. 179):
- a) przygotowanie ludności i mienia komunalnego na wypadek wojny oraz wykonywanie innych zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, określonych w ustawach (art. 2),
 - b) organizowanie wykonywania przez jednostki organizacyjne gminy zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony, w tym ustalanie zadań szczegółowych oraz trybu ich realizacji (art. 16 ust. 3 i 4),
 - c) uwzględnianie postulatów dotyczących potrzeb Sił Zbrojnych i obrony cywilnej, przekazywanych przez organy wojskowe upoważnione przez Ministra Obrony Narodowej lub organy obrony cywilnej (art. 17),
 - d) czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony oraz współdziałanie w tych sprawach z organami wojskowymi (art. 23 ust. 1),
 - e) udział w przygotowywaniu poboru i jego przeprowadzaniu (art. 33 ust. 2),
 - f) orzekanie o konieczności sprawowania przez żołnierzy oraz osoby spełniające zastępczo obowiązek służby wojskowej bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz o uznaniu ich za jedynek żywicieli rodzin (art. 98 ust. 1 i 4),
 - g) przyznawanie i wypłacanie zasiłków dziennych członkom rodzin żołnierzy rezerwy powołanych na ćwiczenia wojskowe oraz żołnierzom zwolnionym z czynnej służby wojskowej (art. 130 ust. 3),
 - h) wypłacanie zasiłków miesięcznych członkom rodzin żołnierzy oraz osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej, uznawanych za jedynek żywicieli rodzin (art. 131 ust. 4 w związku z art. 167 ust. 1 i art. 208 ust. 2),
 - i) pokrywanie należności mieszkaniowych oraz opłat eksploatacyjnych żołnierzom i osobom spełniającym zastępczo obowiązek służby wojskowej, uznanym za jedynek żywicieli rodzin, oraz żołnierzom samotnym (art. 135 ust. 1, w związku z art. 167 ust. 1 i art. 208 ust. 2),

- j) tworzenie formacji obrony cywilnej (art. 141 ust. 3),
 - k) przeznaczanie na stanowiska komendantów formacji obrony cywilnej (art. 146 ust. 2),
 - l) nakładanie obowiązków w ramach powszechnej samoobrony ludności (art. 178 ust. 2);
- 8) z ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 13, poz. 96, z 1982 r. Nr 16, poz. 124, Nr 35, poz. 228, Nr 41, poz. 273, z 1983 r. Nr 44, poz. 203, z 1985 r. Nr 23, poz. 100 i Nr 31, poz. 138, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 180): przyjmowanie pism sądowych lub prokuratorskich w wypadku niemożności doręczenia ich adresatowi w miejscu zamieszkania (art. 118 § 1);
- 9) z ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 13, poz. 98, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 16, poz. 125 i Nr 45, poz. 289, z 1985 r. Nr 23, poz. 100 i Nr 31, poz. 138, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i z 1990 r. Nr 14 poz. 85): zapewnienie w razie potrzeby czasowego zakwaterowania osobom zwolnionym z zakładów karnych (art. 34 § 2);
- 10) z ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 29, poz. 139, z 1984 r. Nr 52, poz. 270, z 1985 r. Nr 20, poz. 85 i z 1989 r. Nr 35, poz. 190): udzielanie pomocy i informacji wojskowym organom emerytalnym (art. 57);
- 11) z ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 1984 r. Nr 32, poz. 174 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
- a) wydawanie dokumentów stwierdzających tożsamość (art. 45),
 - b) prowadzenie ewidencji ludności (art. 46),
 - c) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach zameldowania lub wymeldowania (art. 8 ust. 2, art. 15 ust. 2, art. 47 ust. 2);
- 12) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201 i z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192):
- a) zobowiązanie do wykonania prac zabezpieczających przed powodzią lub do dostarczenia posiadanych materiałów (art. 72),
 - b) przyznawanie odszkodowań za straty z tytułu udziału w ochronie przed powodzią (art. 76 ust. 1),
 - c) nakazanie właścicielom gruntów sprzętu płonów w oznaczonym terminie z terenów zmeliorowanych, zaopatrzonych w urządzenia nawadniające (art. 97 ust. 2);
- 13) z ustawy z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (Dz. U. z 1989 r. Nr 52, poz. 309):
- a) prowadzenie postępowania w sprawach przekwaterowania z osobnych kwater stałych osób nie będących żołnierzami zawodowymi (art. 37),
 - b) wydawanie decyzji dotyczących zajęcia na cele przejściowego zakwaterowania sił zbrojnych budynków, pomieszczeń i terenów oraz wydawanie decyzji o odszkodowaniu w tych sprawach (art. 44 ust. 2);
- 14) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i z 1988 r. Nr 24, poz. 169):
- a) określenie warunków i wyłączenie gruntów rolnych i leśnych z produkcji (art. 13 ust. 1),
 - b) nakładanie na osobę ubiegającą się o wyłączenie gruntów z produkcji obowiązku zrehabilitowania na cele rolne lub leśne nieużytków albo użyczenia innych gruntów (art. 15),
 - c) zwalnianie z obowiązku zdjęcia warstwy ziemi uprawnej (art. 20 ust. 3),
 - d) możliwość nakazania właścicielowi gruntu zalesienia, zadrzewienia, zakrzewienia, założenia użytków zielonych, sadów oraz plantacji wieloletnich z zapewnieniem mu bezpłatnie niezbędnych ilości sadzonek lub nasion roślin (art. 23 ust. 2),
 - e) rekultywacja gruntów zdewastowanych i zdegradowanych przez nieznaną osobę (art. 30 ust. 2),
 - f) nakładanie kar za samowolne wyłączenie gruntów z produkcji (art. 39 ust. 1),
 - g) orzekanie o zwrocie nieruchomości poprzedniemu właścicielowi albo o pozbawieniu prawa użytkownia nieruchomości (art. 39 ust. 4),
 - h) stosowanie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w przypadku niewykonania obowiązków określonych w ustawie (art. 40),
 - i) nakładanie obowiązku uiszczania opłat z tytułu odłogowania gruntów oraz zawieszanie tego obowiązku (art. 42 ust. 2, 3 i 5),
 - j) przejmowanie na własność Państwa gruntów (art. 45 ust. 1),
 - k) ujawnianie prawa własności w księdze wieczystej (art. 45 ust. 2);
- 15) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 11, poz. 81): przeciwdziałanie nieformalnemu obrotowi ziemią (art. 7 § 1, 2 i 3);
- 16) z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133, Nr 35, poz. 190 i z 1990 r. Nr 14, poz. 90):
- a) szacowanie nieruchomości przeznaczonych do przekazania, publiczne ogłaszanie o możliwości zgłaszania ofert ich zakupu oraz ustalanie okoliczności, o których mowa w art. 23a ust. 1 pkt 1 (art. 23a ust. 2),
 - b) występowanie z wnioskiem do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wcześniejsze przyznanie emerytury lub renty przed przekazaniem gospodarstwa rolnego na rzecz następcy (art. 38 ust. 4),

- c) stwierdzanie okoliczności mających wpływ na ustalenie prawa do świadczeń (art. 40 ust. 1),
- d) sporządzanie umów o przekazanie gospodarstwa następcy przez rolnika będącego tylko posiadaczem oraz umów dzierżawy (art. 59 ust. 2),
- e) stwierdzenie zwrotu gospodarstwa rolnego właścicielowi (art. 60 ust. 2);
- 17) z ustawy z dnia 31 stycznia 1985 r. o zapobieganiu narkomanii (Dz. U. Nr 4, poz. 15 i Nr 15, poz. 66, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): wydawanie zezwoleń na uprawę maku i konopi (art. 10 ust. 2 i ust. 4 pkt 2);
- 18) z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): ustalanie udziału jednostek gospodarki uspołecznionej w kosztach budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony drogi zakładowej w przypadku, gdy droga zakładowa stanowi dojazd do więcej niż jednej jednostki, a jednostki te nie ustaliły tego udziału w drodze porozumienia (art. 14 ust. 5);
- 19) z ustawy z dnia 29 września 1986 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. Nr 36, poz. 180, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 29, poz. 154): w zakresie należącym do kierownika urzędu stanu cywilnego;
- 20) z ustawy z dnia 10 października 1987 r. o nasiennictwie (Dz. U. Nr 31, poz. 166 i z 1989 r. Nr 6, poz. 33): nakazywanie posiadaczom gruntu rolnego zniszczenia zasiewów lub nasadzeń o nieodpowiedniej zdrowotności (art. 41 ust. 4);
- 21) z ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324 i z 1990 r. Nr 26, poz. 149): ewidencjonowanie działalności gospodarczej (art. 14 ust. 1, art. 15 i art. 17).
- Art. 4.** Do właściwości organów gminy przechodzą jako zadania zlecone — określone w ustawach — zadania i kompetencje należące dotychczas do wojewódzkich rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego:
- 1) z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673, Nr 114, poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573 i Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245, z 1948 r. Nr 49, poz. 373, z 1951 r. Nr 1, poz. 4): podawanie do wiadomości osób zainteresowanych lub do wiadomości publicznej o zarządzonych przez państwowego lekarza weterynarii tymczasowych środkach w celu umiejscowienia choroby i dopilnowanie ich wykonania (art. 23);
 - 2) z ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. Nr 39, poz. 311 i z 1959 r. Nr 11, poz. 62): organizowanie i sprawowanie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi (art. 6);
 - 3) z dekretu z dnia 23 marca 1956 r. o ochronie granic państwowych (Dz. U. Nr 9, poz. 51, z 1959 r. Nr 27, poz. 168, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1977 r. Nr 37, poz. 162): wydawanie zezwoleń na stały pobyt w strefie nadgranicznej (art. 12 ust. 1);
 - 4) z ustawy z dnia 13 listopada 1963 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. Nr 50, poz. 279, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1974 r. Nr 47, poz. 280 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): pokrywanie kosztów przewozu osób podlegających przymusowej hospitalizacji lub izolacji i kosztów przejazdu do zakładu społecznego służby zdrowia osób podlegających przymusowemu leczeniu lub przymusowym badaniom stanu zdrowia (art. 8 ust. 6);
 - 5) z ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192):
 - a) ustanawianie parku wiejskiego, określanie jego granic oraz sposobu wykonywania ochrony (art. 47 ust. 2 pkt 1),
 - b) możliwość uznania za park wiejski terenów, na których znajduje się starodrzew (art. 47 ust. 2 pkt 2).
- ## Rozdział 2
- ### Zadania i kompetencje organów administracji rządowej
- Art. 5.** Do właściwości rejonowych organów rządowej administracji ogólnej przechodzą — określone w ustawach — zadania i kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego:
- 1) z dekretu z dnia 8 sierpnia 1946 r. o wpisywaniu w księgach hipotecznych (gruntowych) prawa własności nieruchomości przejętych na cele reformy rolnej (Dz. U. Nr 39, poz. 233): składanie wniosku o wpis do księgi wieczystej wraz z niezbędną dokumentacją (art. 2);
 - 2) z dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. Nr 49, poz. 279, z 1947 r. Nr 66, poz. 410, z 1958 r. Nr 17, poz. 71, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1971 r. Nr 27, poz. 250): orzekanie o nadaniu gospodarstw (art. 33, 34, 35 i 36);
 - 3) z dekretu z dnia 28 października 1947 r. o mocy prawnej ksiąg wieczystych na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. Nr 66, poz. 410): składanie wniosków wraz z dokumentacją o zakładanie ksiąg wieczystych (art. 6);
 - 4) z ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180):
 - a) wydawanie zarządzeń dotyczących potrzeby wykonania niektórych prac ochronnych na rzecz pomników przyrody (art. 19 ust. 2),
 - b) występowanie z wnioskami o ściganie za wykroczenia określone w ustawie o ochronie przyrody (art. 31 ust. 2);
 - 5) z dekretu z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz. U. Nr 46, poz. 340, z 1957 r. Nr 39, poz. 172 i z 1969 r. Nr 13, poz. 95):
 - a) poświadczanie nabycia prawa własności w formie aktu nadania (art. 5 ust. 1),

- b) ustalanie granic gospodarstw rolnych i ich szacunek oraz składanie wniosków o wpis do księgi wieczystej (art. 6 ust. 1 i 3),
 - c) zmiana obszaru nadanego gospodarstwa (art. 7 ust. 3);
- 6) z dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i o uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. z 1959 r. Nr 14, poz. 78, z 1961 r. Nr 32, poz. 161 i z 1971 r. Nr 27, poz. 250);
- a) orzekanie o nadaniu własności nieruchomości dzierżawcom i o ustalaniu ceny nabycia (art. 4),
 - b) orzekanie o nabyciu własności nieruchomości oraz o ustalaniu ceny nabycia na rzecz posiadaczy z innych tytułów niż dzierżawa (art. 11),
 - c) orzekanie o wyłączeniu spod nadania nieruchomości położonych na obszarze gmin (art. 17);
- 7) z ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. z 1989 r. Nr 58 poz. 348):
- a) podwyższanie lub obniżanie ceny gruntów na terenie wsi lub gminy, jeżeli ceny gruntów ustalone według zasad, o których mowa w art. 4 ust. 1, znacznie odbiegają od cen stosowanych w obrocie między rolnikami (art. 5 ust. 1),
 - b) orzekanie w sprawie przejęcia nieruchomości rolnych na własność Państwa (art. 16 ust. 3);
- 8) z ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o prawie geologicznym (Dz. U. Nr 52, poz. 303, z 1974 r. Nr 38, poz. 230, z 1988 r. Nr 41, poz. 324 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): orzekanie w sprawach spornych o odszkodowanie i naprawę szkód powstałych w związku z robotami geologicznymi (art. 16);
- 9) z ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. z 1989 r. Nr 52, poz. 310):
- a) zarządzanie usunięcia zadrzewienia (zakrzewienia) pogarszającego widoczność sygnałów i pociągów, utrudniającego budowę i eksploatację urządzeń kolejowych lub powodującego zaspę śnieżną — za odszkodowaniem (art. 28 ust. 1),
 - b) określanie wysokości odszkodowania przy odpowiednim zastosowaniu zasad i trybu obowiązującego przy wywłaszczaniu nieruchomości (art. 30 ust. 1),
 - c) zarządzanie, na koszt sprawcy naruszającego stan istniejący, doprowadzenia otoczenia kolei do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami (art. 31);
- 10) z ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169 i z 1982 r. Nr 11, poz. 80):
- a) ustalanie, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gminne (art. 8 ust. 1),
 - b) ustalanie wykazu osób uprawnionych do udziału we wspólnocie gruntowej oraz wykazu obszarów gospodarstw przez nich posiadanych i wielkości przysługujących im udziałów we wspólnocie (art. 8 ust. 2);
- 11) z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49):
- a) przyjmowanie oświadczeń o wyborze obywatelstwa obcego dla dziecka z rodziców posiadających różne obywatelstwa (art. 6 ust. 1),
 - b) przyjmowanie oświadczeń o wyrażeniu zgody na nabycie lub zmianę przez dzieci obywatelstwa polskiego (art. 8 ust. 5 pkt 3 i ust. 6, art. 12 ust. 3 i 4 oraz art. 13 ust. 3 — w związku z art. 18 ust. 1 i 3),
 - c) przyjmowanie podań o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego od osób zamieszkałych w Polsce (art. 16 ust. 4);
- 12) z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99 i z 1989 r. Nr 3, poz. 11):
- a) wyrażanie zgody na nabycie nieruchomości rolnej przez osobę prawną (art. 160 § 2),
 - b) wyrażanie zgody na zrzeczenie się nieruchomości przez właściciela na rzecz Państwa (art. 179 § 1);
- 13) z ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175 i z 1990 r. Nr 14, poz. 88): prowadzenie na wniosek komornika dochodzenia w celu ustalenia majątku i dochodów dłużnika (art. 1086);
- 14) z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207 oraz z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178 i z 1990 r. Nr 30, poz. 179):
- a) udział w przeprowadzaniu poboru (art. 33 ust. 2),
 - b) kierowanie do pracy, na ich wniosek, żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej i osób spełniających zastępczo obowiązek tej służby oraz żon żołnierzy zasadniczej służby wojskowej (art. 125 ust. 2, art. 129 ust. 2, art. 130 ust. 3);
- 15) z ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68):
- a) kierowanie do pracy inwalidów wojennych i wojskowych (art. 18 ust. 2 i art. 60 ust. 1),
 - b) wyrażanie zgody na rozwiązanie z inwalidą wojennym lub wojskowym stosunku pracy przez zakład pracy (art. 18 ust. 3 i art. 60 ust. 1);

- 16) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229, z 1981 r. Nr 12, poz. 57, z 1983 r. Nr 44, poz. 200 i 201, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i 186, z 1987 r. Nr 21, poz. 124 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324):
- a) zatwierdzanie planów realizacyjnych oraz rozwiązań urbanistycznych i architektoniczno-budowlanych projektów (art. 21 ust. 3),
 - b) ustanawianie stref ochronnych oraz sposobów ich zagospodarowania (art. 23 ust. 1),
 - c) udzielanie zgody na zmianę sposobu wykorzystania terenu bez dokonania inwestycji (art. 23 ust. 2),
 - d) zatwierdzanie pod względem urbanistyczno-architektonicznym i artystycznym projektów pomników i innych dzieł plastycznych oraz urządzeń przeznaczonych do umieszczania w miejscach publicznych i wpływających na wygląd obiektów budowlanych (art. 27 ust. 1),
 - e) przyjmowanie zgłoszeń o rozbiórce obiektu budowlanego (art. 28 ust. 2),
 - f) wydawanie pozwolenia na budowę (art. 29 ust. 4),
 - g) przenoszenie pozwolenia na budowę na innego inwestora (art. 31 ust. 2),
 - h) orzekanie o utracie ważności pozwolenia na budowę (art. 32 ust. 2),
 - i) wydawanie decyzji zezwalającej na wejście na teren sąsiednich nieruchomości, do budynku lub lokalu w celu wykonania robót budowlanych (art. 35 ust. 2),
 - j) wstrzymywanie robót budowlanych (art. 36 ust. 1),
 - k) wydawanie decyzji o nakazie przymusowej rozbiórki (art. 36 ust. 3),
 - l) wydawanie decyzji o nakazie rozbiórki lub przejściu na własność Państwa obiektów budowlanych i ich części będących w budowie lub wybudowanych niezgodnie z przepisami obowiązującymi w okresie ich budowy (art. 37),
 - ł) odraczanie wykonania przymusowej rozbiórki obiektu budowlanego (art. 39),
 - m) wydawanie decyzji nakazującej wykonanie w oznaczonym terminie zmian lub przeróbek, niezbędnych do doprowadzenia obiektu budowlanego, terenu nieruchomości lub strefy ochronnej do stanu zgodnego z przepisami (art. 40),
 - n) przyjmowanie zawiadomień o oddaniu obiektu budowlanego do użytku (art. 41 ust. 2),
 - o) wydawanie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, co do którego wydano nakaz dokonania zmian i przeróbek (art. 42 ust. 1),
 - p) wydawanie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, gdy jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa ludzi lub mienia, ochrony środowiska albo innymi względami interesu społecznego (art. 42 ust. 2),
 - r) udzielanie zgody na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego (art. 44),
 - s) wydawanie decyzji o nakazie doprowadzenia obiektu budowlanego do odpowiedniego stanu technicznego, wyglądu, odpowiedniego sposobu użytkowania i użytkowania w sposób nie zagrażający środowisku (art. 46),
 - t) wydawanie decyzji o nakazie rozbiórki obiektów budowlanych nie użytkowanych, zniszczonych lub nie wykończonych, nie nadających się do remontu, odbudowy lub wykończenia (art. 47),
 - u) wydawanie decyzji o podjęciu niezbędnych środków zabezpieczających, mających na celu usunięcie niebezpieczeństwa dla ludzi lub mienia (art. 48 ust. 1),
 - w) sprawowanie nadzoru urbanistyczno-budowlanego (art. 53 ust. 1 pkt 1),
 - x) sprawowanie nadzoru techniczno-budowlanego w zakresie użytkowania obiektów budowlanych (art. 53 ust. 1 pkt 2),
 - y) wydawanie decyzji w wyniku dokonywanych czynności kontrolnych (art. 54 ust. 1);
- 17) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192):
- a) ustalanie linii brzegu dla wód innych niż wody żeglowne (art. 8 ust. 3),
 - b) przyznawanie odszkodowania dla właściciela gruntu zajętego przez wodę stanowiącą własność Państwa (art. 9 ust. 3),
 - c) ustalanie za odszkodowaniem przejścia, przejazdu oraz miejsc przeznaczonych do stałego korzystania z gruntów dla celów dostępu do wody, swobodnego ruchu wzdłuż wód, wykonywania rybactwa i wędkarstwa, przybijania i przymocowywania do brzegów statków i tratw, ustawiania znaków żeglugowych oraz wykonywania robót konserwacyjnych (art. 11 ust. 2),
 - d) zezwalanie zakładom na pobieranie za odszkodowaniem z gruntów przybrzeżnych ziemi, żwiru, piasku, kamieni i składowania na tych gruntach materiałów budowlanych i sprzętu oraz na dostęp do urządzeń wodnych i pomiarowych oraz znaków żeglownych (art. 12 ust. 1),
 - e) rozstrzyganie sporów o przywrócenie stosunków wodnych na gruntach do stanu poprzedniego (art. 36 pkt 1),
 - f) wyznaczanie miejsc wydobywania żwiru, piasku i innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód (art. 48 ust. 2),
 - g) nakazywanie przywrócenia stosunków wodnych do stanu poprzedniego lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom albo nakładanie obowiązku odszkodowawczego (art. 50 ust. 2),
 - h) decydowanie o wykonaniu przez państwowe jednostki organizacyjne robót i urządzeń w celu polepszenia stosunków wodnych na gruncie (art. 51),
 - i) wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na zwykłe korzystanie z cudzej wody (art. 52),

- j) ustanawianie stref ochronnych źródeł (art. 59 ust. 2),
 - k) przyznawanie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku ze zmianą zagospodarowania gruntów położonych w strefie ochronnej (art. 61 ust. 1),
 - l) nakazanie przywrócenia do stanu poprzedniego w przypadku czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią (art. 68),
 - ł) wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych, które nie służą do szczególnego korzystania z wód (art. 82 ust. 3),
 - m) wydawanie decyzji o wykonaniu na koszt Państwa za zwrot części kosztów budowy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych oraz urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych wsi (art. 85 ust. 1),
 - n) wydawanie decyzji w sprawie odszkodowań za szkody wyrządzone w związku z projektowaniem i wykonywaniem na koszt Państwa oraz utrzymaniem i eksploatacją urządzeń wodnych, w części dotyczącej urządzeń melioracji wodnych, zbiorowego zaopatrzenia w wodę wsi i zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych wsi (art. 86 ust. 1),
 - o) przejmowanie na własność Państwa, za zgodą właściciela, gruntów w zamian za wykonanie melioracji wodnych (art. 93 ust. 2),
 - p) wydawanie decyzji o utworzeniu spółki wodnej (art. 110),
 - r) zatwierdzanie lub nadawanie statutu spółkom wodnym, zatwierdzanie uchwały o rozwiązaniu spółki wodnej (art. 112 ust. 2—4),
 - s) stwierdzanie korzyści lub zanieczyszczenia wody oraz ustalanie wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki wodnej (art. 115 ust. 3),
 - t) podwyższanie wysokości składek i innych świadczeń oraz możliwość ich ustalania na rzecz spółek wodnych i ich związków (art. 117 ust. 2 i 3);
- 18) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 1989 r. Nr 58, poz. 349):
- a) przeprowadzanie scalenia gruntów lub odmowa przeprowadzenia (art. 3 ust. 1 i 3),
 - b) przeprowadzanie wymiany gruntów lub odmowa przeprowadzenia (art. 5 ust. 1),
 - c) wydawanie postanowienia o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego oraz zawiadomienie o tym wszczęciu (art. 7 ust. 1 i 3),
 - d) przyjmowanie i wypłacanie dopłat uczestnikom scalenia w przypadku wydzielenia im gruntów innej wartości niż posiadali przed scaleniem (art. 8 ust. 5 i 6),
 - e) zwoływanie zebrania uczestników postępowania dla wyboru rady uczestników scalenia, a w przypadku niewybrania rady w określonym terminie — powołanie tej rady z urzędu (art. 9 ust. 2 i 3),
 - f) upoważnianie geodety do przeprowadzenia szacunków gruntów oraz opracowania projektu scalenia lub wymiany, powoływanie komisji doradczej działającej przy geodecie-projektancie scalenia i ewentualnie dodatkowych rzeczoznawców do tej komisji (art. 10 ust. 1, 3 i 4),
 - g) rozpatrywanie zastrzeżeń do uchwalonych zasad szacunku gruntów i wydawanie ewentualnego postanowienia o obowiązku stosowania zasad szacowania, określonych w art. 11 ust. 2 ustawy (art. 11 ust. 1),
 - h) ogłaszanie wyników oszacowania gruntów, lasów oraz sadów, ogrodów, chmielników i innych upraw specjalnych objętych scaleniem (art. 12 ust. 1),
 - i) rozpatrywanie zastrzeżeń do dokonanego szacunku (art. 12 ust. 3),
 - j) zwoływanie zebrań uczestników scalenia w sprawie podjęcia uchwały co do zgody na dokonany szacunek gruntów (art. 13 ust. 2),
 - k) rozpatrywanie zastrzeżeń i wydawanie postanowień o akceptacji szacunku gruntów w przypadku niepodjęcia uchwały, o której mowa w art. 13 ust. 1 (art. 13 ust. 4),
 - l) wydawanie decyzji o wydzieleniu gruntów członkowi rolniczej spółdzielni produkcyjnej, występującemu z niej po przeprowadzeniu scalenia (art. 16 ust. 2),
 - ł) zawiadamianie państwowego biura notarialnego o wszczęciu postępowania scaleniowego lub wymiennego oraz wydawanie zgody na dokonywanie zmian w stanie własności nieruchomości w trakcie trwania scalenia lub wymiany (art. 21),
 - m) rozpatrywanie zastrzeżeń do projektów scalenia gruntów (art. 27),
 - n) wydawanie decyzji o zatwierdzeniu projektu scalenia lub wymiany gruntów (art. 27 ust. 3),
 - o) wprowadzanie uczestników scalenia w posiadanie nowo wydzielonych gruntów (art. 30),
 - p) zawiadamianie uczestników scalenia o terminach zebrań, o wyłożeniu do publicznego wglądu wyników oszacowania, o terminie okazania projektu scalenia gruntów (art. 31);
- 19) z ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133, Nr 35, poz. 190 i z 1990 r. Nr 14, poz. 90):
- a) orzekanie o wielkości działki gruntu oraz o ustanowieniu służebności gruntowej (art. 57 ust. 1),
 - b) wydawanie decyzji o przejęciu gospodarstwa rolnego przez Państwo na wniosek rolnika (art. 59 ust. 3);
- 20) z ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. — Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 6, poz. 35 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
- a) wydawanie zezwoleń na wykorzystywanie dróg w sposób szczególny, jeżeli impreza powodująca utrudnienie ruchu lub wymagająca korzystania z dróg ma się odbyć na obszarze rejonu (art. 53 ust. 1 pkt 1),
 - b) dokonywanie rejestracji pojazdów, wydawanie dowodów rejestracyjnych lub dokumentów czasowo dopuszczających pojazd do ruchu oraz tablic rejestracyjnych (art. 58 ust. 2),
 - c) dopuszczanie do ruchu na drogach motorowerów, wydawanie tabliczek rowerowych wraz z właściwym dokumentem (art. 58 ust. 9),

- d) przyjmowanie od właściciela pojazdu zawiadomień o nabyciu lub zbyciu pojazdu, dokonaniu istotnych zmian konstrukcyjnych w pojeździe, jego zniszczeniu (kasacji) bądź o zmianie swego adresu (siedziby) (art. 60 ust. 2),
 - e) wycofywanie z ruchu pojazdów (art. 61 ust. 1),
 - f) zatrzymywanie i zwracanie dowodów rejestracyjnych lub odpowiadających im dokumentów (art. 61 ust. 5),
 - g) wpisywanie do dowodu rejestracyjnego pojazdu rejestrowanego po raz pierwszy terminu badania technicznego (art. 64 ust. 1),
 - h) wydawanie międzynarodowych praw jazdy (art. 73 ust. 2),
 - i) wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami (praw jazdy, kart rowerowych, motorowerowych i woźnicy oraz pozwoleń do kierowania tramwajami) (art. 76 ust. 1),
 - j) przyjmowanie od kierowców zawiadomień i dokonywanie wpisów w prawach jazdy o zmianie miejsca zamieszkania oraz o zagubieniu prawa jazdy i wydawanie wtórników prawa jazdy (art. 77),
 - k) wzywanie kierujących pojazdami do poddania się badaniom sprawności fizycznej i psychicznej w przypadku zastrzeżenia co do stanu ich zdrowia (art. 80 ust. 1),
 - l) wzywanie kierujących pojazdami, w razie uzasadnionych zastrzeżeń, do sprawdzenia kwalifikacji (art. 82 ust. 1),
 - ł) zatrzymanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami (art. 84 ust. 6),
 - m) zwracanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami (art. 84 ust. 7),
 - n) zatrzymanie i zwracanie uprawnień do kierowania rowerami, motorowerami i pojazdami zaprzęgowymi (art. 84 ust. 8),
 - o) cofanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami (art. 85 ust. 1),
 - p) przywracanie cofniętych uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi i tramwajami (art. 85 ust. 3),
 - r) cofanie i przywracanie uprawnień do kierowania rowerami, motorowerami i pojazdami zaprzęgowymi (art. 85 ust. 4);
- 21) z ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 90) :
- I. Z rozdziału 1, 6 i 8:
 - a) wywłaszczanie nieruchomości (art. 3),
 - b) zatwierdzanie projektu podziału nieruchomości (art. 12 ust. 3),
 - c) orzekanie o wywłaszczaniu, odszkodowaniu, nadaniu nieruchomości zamiennej oraz o zwrocie nieruchomości (art. 51 ust. 1),
 - d) wszczynanie z urzędu postępowania wywłaszczeniowego (art. 52),
 - e) wyznaczanie terminu do zawarcia umowy przeniesienia własności nieruchomości (art. 53 ust. 2),
 - f) określanie niezbędnych służebności oraz ustalanie obowiązków budowy i utrzymanie odpowiednich urządzeń na wywłaszczanym gruncie (art. 57 ust. 1),
 - g) wypłacanie odszkodowań za wywłaszczane nieruchomości (art. 58 ust. 1),
 - h) zwalnianie nieruchomości zamiennej od obciążeń (art. 70 ust. 3),
 - i) udzielanie zezwoleń na niezwłoczne zajęcie nieruchomości (art. 71),
 - j) udzielanie zezwoleń na wejście w posiadanie wywłaszczonej nieruchomości (art. 72),
 - k) wydawanie zezwoleń na zakładanie i przeprowadzanie na nieruchomościach ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, oraz urządzeń technicznych łączności i sygnalizacji, a także innych podziemnych lub nadziemnych urządzeń technicznych, niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń (art. 75 ust. 1),
 - l) wydawanie państwowym jednostkom organizacyjnym zezwoleń na czasowe zajęcie nieruchomości w celu odpłatnego wydobywania na tej nieruchomości materiałów niezbędnych do budowy i konserwacji dróg lądowych i wodnych oraz na cele obrony Państwa (art. 76 ust. 1),
 - ł) wydawanie jednostkom gospodarki społecznej zezwoleń na czasowe zajęcie nieruchomości, jeżeli zajęcie jest niezbędne tylko do czasowego użytku nie wymagającego wywłaszczenia tej nieruchomości (art. 77 ust. 1),
 - m) wydawanie zezwoleń na czasowe zajęcie nieruchomości w wypadku siły wyższej lub nagłej potrzeby zapobieżenia powstaniu znacznej szkody (art. 78),
 - n) ustalanie odszkodowań za czasowe zajęcie nieruchomości (art. 80 ust. 2),
 - o) zaliczanie wartości mienia nieruchomego pozostawionego za granicą na pokrycie opłat za użytkowanie wieczyste lub ceny sprzedaży nieruchomości, o których mowa w art. 88 ust. 1 (art. 88),
 - II. W zakresie mienia Skarbu Państwa:
 - A. Z rozdziału 1:
 - a) gospodarka gruntami (art. 3),
 - b) podejmowanie rozstrzygnięć w sprawie sprzedaży na terenach wiejskich gruntów zabudowanych obiektami zabytkowymi wymagającymi odbudowy lub remontu — osobom fizycznym (art. 4 ust. 6),
 - c) zarządzanie gruntami, które nie zostały oddane w zarząd, użytkowanie lub użytkowanie wieczyste oraz powierzenie sprawowania tego zarządu nieodpłatnie utworzonemu w tym celu przedsiębiorstwu lub innej jednostce organizacyjnej, z wyłączeniem czynności wymagających decyzji administracyjnych (art. 6 ust. 1),
 - d) zarządzanie gruntami zabudowanymi budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami związanymi z wykonywaniem zarządu i eksploatacją budynków mieszkalnych (art. 6 ust. 2);

B. Z rozdziału 3:

- a) dokonywanie zamiany gruntów (art. 22 ust. 3),
- b) określanie udziału we współużytkowaniu wieczystym gruntu przy sprzedaży lokali (art. 24 ust. 1),
- c) podejmowanie decyzji o przebudowie, nadbudowie lub rozbudowie domu przez osoby fizyczne, polegającej na powiększeniu liczby pokoi w domach, w których nie sprzedano wszystkich lokali (art. 24 ust. 3),
- d) wydawanie decyzji o zmianie wielkości udziałów właścicieli poszczególnych lokali we współwłasności domu oraz we współużytkowaniu gruntu po dokonaniu przebudowy, nadbudowy lub rozbudowy (art. 24 ust. 4),
- e) określanie zasad przeznaczania do sprzedaży lokali w domach wielomieszkaniowych (art. 24 ust. 8),
- f) udzielanie zezwoleń na zbycie nabytej nieruchomości przed upływem 5 lat od dnia zawarcia umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste (art. 28 ust. 2),
- g) wydawanie decyzji o rozwiązaniu umowy o użytkowanie wieczyste i zarządzanie odebrania gruntów stosownie do art. 240 Kodeksu cywilnego (art. 30 ust. 2),
- h) przyjmowanie zgłoszeń roszczeń o odszkodowanie od osób, którym przysługiwało ograniczone prawo rzeczowe na nieruchomościach oddanych w użytkowanie wieczyste (art. 31 ust. 2),
- i) występowanie z wnioskami o wykreślenie z ksiąg wieczystych długów i ciężarów na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste (art. 31 ust. 4),
- j) występowanie z żądaniem, aby właściciel, który nie odbudował lub nie wyremontował w terminie obiektu zabytkowego na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste bądź nie zabudował w terminie 5 lat działki nabytej pod budowę domu lub budynku, przeniósł własność nabytej działki na rzecz Skarbu Państwa za odpowiednim wynagrodzeniem (art. 33),
- k) wydawanie decyzji określającej osobę nabywcy oraz przedmiot zbycia (art. 35 ust. 1),
- l) upoważnianie właściwych banków do zawierania umów o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste lub umów sprzedaży nieruchomości oraz dokonywania czynności związanych z zawieraniem tych umów (art. 35 ust. 2);

C. Z rozdziału 4:

- a) wydawanie decyzji o przekazaniu gruntów państwowym jednostkom organizacyjnym w zarząd oraz zezwoleń na zawarcie umów o przekazaniu nieruchomości między tymi jednostkami bądź umów o nabyciu nieruchomości (art. 38 ust. 2),
- b) przekazywanie nabywcom lokali ułamkowej części gruntu w użytkowanie wieczyste oraz wygaszanie prawa zarządu tej części gruntu (art. 38 ust. 4),
- c) podejmowanie decyzji o ustanowieniu, zakresie i warunkach użytkowania (art. 39),
- d) orzekanie o wygaśnięciu prawa użytkowania (art. 41 ust. 2),
- e) orzekanie o wygaśnięciu prawa zarządu (art. 41 ust. 3),
- f) przyjmowanie wniosków o przejęcie zbędnych nieruchomości lub ich części (art. 42);

D. Z rozdziału 5:

- a) ustalanie cen za grunty, budynki, lokale i urządzenia (art. 45 ust. 1 i 3),
- b) wyrażanie zgody na stosowanie w okresie do dnia 31 grudnia 1990 r. opłat rocznych w wysokości ustalonej przed dniem 1 stycznia 1986 r. (art. 46 ust. 2),
- c) podwyższanie opłat rocznych za grunty (art. 46 ust. 3),
- d) stosowanie obniżek, aż do całkowitego zwolnienia włącznie, ceny sprzedaży obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów wpisanych do rejestru (art. 46 ust. 4),
- e) ustalanie opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, zarząd i użytkowanie nieruchomości (art. 47 ust. 1),
- f) wprowadzanie opłat rocznych za niewykorzystywanie gruntu zgodnie z przeznaczeniem (art. 49 ust. 1);

E. Z rozdziału 8:

— wydawanie decyzji o przekazaniu gruntów w zarząd, użytkowanie lub użytkowanie wieczyste posiadaczom gruntów, którzy nie legitymują się dokumentami o przekazaniu gruntów, wydanymi w formie prawem przewidzianej, i nie wystąpili do dnia 31 grudnia 1988 r. o uregulowanie stanu prawnego (art. 87 ust. 2).

- 22) z ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym (Dz. U. Nr 10, poz. 53): orzekanie o przeniesieniu własności działki, jej wielkości oraz o ustanowieniu służebności gruntowej pod budynkami na rzecz właściciela tych budynków (art. 6);
- 23) z ustawy z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr 30, poz. 163 i Nr 43, poz. 241):
 - a) realizacja zadań państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej (art. 6 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1),
 - b) przyjmowanie zawiadomień o zniszczeniu znaków geodezyjnych i budowli triangulacyjnych (art. 15 ust. 3),
 - c) prowadzenie ewidencji gruntów i budynków oraz głębszej klasyfikacji gruntów (art. 22),
 - d) sporządzanie zestawień zbiorczych danych objętych ewidencją gruntów i budynków (art. 25 ust. 2),
 - e) dokonywanie rozgraniczeń nieruchomości (art. 29—34),
 - f) zarządzanie nieruchomościami państwowymi wydzielonymi w związku z usytuowaniem na nich znaków geodezyjnych, grawimetrycznych i magnetycznych oraz budowli triangulacyjnych (art. 53).

Art. 6. Do właściwości rejonowych organów rządowej administracji ogólnej przechodzą — określone w ustawach — zadania i kompetencje należące dotychczas do wojewódzkich rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego:

- 1) z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673, Nr 114, poz. 975, z 1928 r. Nr 26, poz. 229, z 1932 r. Nr 26, poz. 229, Nr 60, poz. 573, Nr 67, poz. 622, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 27, poz. 245, z 1948 r. Nr 49, poz. 373 i z 1951 r. Nr 1, poz. 4): podejmowanie działań w celu zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych i czynności z tym związanych (art. 23—25, 36, 40 lit. b), art. 43, 46, 49—50, 52, 55—58, 61, 63, 66—67, 69—71, 73 i 83),

- 2) z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. z 1933 r. Nr 60, poz. 454, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1938 r. Nr 18, poz. 132, z 1969 r. Nr 13, poz. 95 i z 1971 r. Nr 12, poz. 115): wyznaczanie lekarzy weterynarii i oglądaczy do urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa oraz lekarzy weterynarii do sprawdzania badania (art. 9 ust. 1);
 - 3) z dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i uregulowaniu innych spraw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (Dz. U. z 1959 r. Nr 14, poz. 78, z 1961 r. Nr 32, poz. 161 i z 1971 r. Nr 27, poz. 150):
 - a) wyrażanie zgody na nadanie resztówki (art. 2),
 - b) wyrażanie zgody na nadanie nieruchomości objętej w posiadanie bez zachowania ustawowego terminu (art. 6 ust. 3),
 - 4) z ustawy z dnia 15 listopada 1956 r. o zmianie imion i nazwisk (Dz. U. z 1963 r. Nr 59, poz. 328): orzekanie w sprawach zmiany imion i nazwisk oraz dostosowania pisowni imion i nazwisk do zasad pisowni polskiej zgodnie z fonetycznym brzmieniem, a także ustalanie brzmienia oraz pisowni imion i nazwisk (art. 8);
 - 5) z ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o zwalczaniu gruźlicy (Dz. U. Nr 27, poz. 170, z 1974 r. Nr 47, poz. 280 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) umieszczanie chorych na gruźlicę w szpitalach, sanatoriach i innych zakładach (art. 6 ust. 1 pkt 1),
 - b) umieszczanie dzieci i młodocianych w zakładach przeznaczonych dla dzieci i młodzieży, jeżeli istnieje niebezpieczeństwo zarażenia ich gruźlicą od otoczenia (art. 6 ust. 1 pkt 2),
 - c) przymusowe leczenie dzieci i młodocianych chorych na gruźlicę (art. 6 ust. 1 pkt 3);
 - 6) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 38, poz. 229, z 1981 r. Nr 12, poz. 57, z 1983 r. Nr 44, poz. 200 i 201, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i 186, z 1987 r. Nr 21, poz. 124 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324) w odniesieniu do budownictwa jednostek gospodarki społecznej objętego planem społeczno-gospodarczego rozwoju województwa lub planem centralnym:
 - a) przyjmowanie zgłoszenia o rozbiórce obiektu budowlanego (art. 28 ust. 2),
 - b) wydawanie pozwolenia na budowę (art. 29 ust. 4),
 - c) przenoszenie pozwolenia na budowę na innego inwestora (art. 31 ust. 2),
 - d) orzekanie o utracie ważności pozwolenia na budowę (art. 32 ust. 2),
 - e) wydawanie decyzji zezwalającej na wejście na teren sąsiedniej nieruchomości, do budynku lub lokalu w celu wykonania robót budowlanych (art. 35 ust. 2),
 - f) wstrzymywanie robót budowlanych (art. 36 ust. 1),
 - g) wydawanie decyzji o nakazie przymusowej rozbiórki (art. 36 ust. 3),
 - h) wydawanie decyzji o nakazie rozbiórki lub przejęciu na własność Państwa obiektów budowlanych i ich części będących w budowie lub wybudowanych niezgodnie z przepisami obowiązującymi w okresie ich budowy (art. 37),
 - i) odraczanie wykonania przymusowej rozbiórki obiektu budowlanego (art. 39),
 - j) wydawanie decyzji nakazujących wykonanie w oznaczonym terminie zmian lub przeróbek, niezbędnych do doprowadzenia obiektu budowlanego, terenu nieruchomości lub strefy ochronnej do stanu zgodnego z przepisami (art. 40),
 - k) przyjmowanie zawiadomień o oddaniu obiektu budowlanego do użytku (art. 41 ust. 2),
 - l) wydawanie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego (art. 42 ust. 1 i 2),
 - ł) sprawowanie nadzoru techniczno-budowlanego w zakresie zapewnienia warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia w projektach i przy wykonywaniu robót budowlanych (art. 53 ust. 1 pkt 2),
 - m) wydawanie stosownych decyzji w wyniku dokonywanych czynności kontrolnych (art. 54 ust. 1);
 - 7) z ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192): wyrażanie zgody na zmianę przeznaczenia terenów, na których znajduje się starodrzew (art. 43 ust. 2);
 - 8) z ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185 i z 1988 r. Nr 24, poz. 169): kontrola stosowania przepisów ustawy (art. 38 ust. 1);
 - 9) z ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. Nr 21, poz. 91, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192):
 - a) stosowanie środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 6 ust. 3),
 - b) zwalnianie od obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej i uznanie zbiorników wodnych za nieprzydatne do prowadzenia tej gospodarki (art. 6 ust. 4),
 - c) zezwalanie na odstępstwa od zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2—7 i ust. 2 oraz w art. 10 ust. 1, a także na dokonywanie połowu ryb w obrębach ochronnych (art. 17 ust. 1),
 - d) rejestracja sprzętu pływającego służącego do połowu ryb (art. 20 ust. 3).
- Art. 7.** Do właściwości wojewodów przechodzą — określone w ustawach — zadania i kompetencje należące dotychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego:
- 1) z ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49): stwierdzanie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego (art. 17 ust. 4),
 - 2) z ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192): wprowadzanie na niektórych obszarach nakazów i zakazów wynikających z wymagań ochrony przed powodzią (art. 66 ust. 2 i 3);
 - 3) z ustawy z dnia 26 kwietnia 1984 r. o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 26, poz. 129, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192): tworzenie ośrodków doskonalenia i kształcenia kadr upowszechniania kultury (art. 24 ust. 1);
 - 4) z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192): planowanie i finansowanie budowy, modernizacji, utrzymania i ochrony dróg wojewódzkich w granicach miast (art. 19 ust. 1 pkt 4 lit. a),
 - 5) z ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74, Nr 29, poz. 154 i z 1990 r. Nr 14, poz. 90) w zakresie mienia Skarbu Państwa:
 - a) dysponowanie 70% środków Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 4 pkt 1),

- b) administrowanie 70% środków Funduszu Gospodarki Gruntami (art. 11 ust. 5 pkt 1),
- c) administrowanie 70% środków Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 6 pkt 1),
- d) przedstawianie projektów planu oraz rocznych sprawozdań z wykonania zadań i gospodarowania środkami Funduszu Gospodarki Gruntami i Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej (art. 11 ust. 7).

Rozdział 3

Przepisy szczególne

Art. 8. Do zadań zleconych gminie należy prowadzenie zakładów społecznych służby zdrowia dotychczas podporządkowanych radom narodowym i terenowym organom administracji państwowej stopnia podstawowego.

Art. 9. 1. Prowadzenie szkół oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych, z wyjątkiem przedszkoli, należące dotychczas do zadań rad narodowych stopnia podstawowego, z zastrzeżeniem art. 10, przechodzi do właściwości kuratorów oświaty i wychowania, chyba że ustawy szczególne stanowią inaczej.

2. Kurator oświaty i wychowania, na wniosek lub za zgodą gminy, przekazuje jej prowadzenie niektórych szkół i placówek, o których mowa w ust. 1, jako zadanie własne.

3. Składniki majątkowe szkół przekazanych w trybie określonym w ust. 2 wchodzi w skład mienia komunalnego z dniem przekazania.

4. Prowadzenie szkół podstawowych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych, przechodzi z dniem 1 stycznia 1994 r. do właściwości gmin jako zadanie własne obligatoryjne, chyba że szkoły te zostaną wcześniej przekazane w trybie określonym w ust. 2.

Art. 10. Szkoły artystyczne I i II stopnia, prowadzone dotychczas przez rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej, przejmuje do prowadzenia i nadzoru Minister Kultury i Sztuki.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 11. W ustawie z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. Nr 92, poz. 726, z 1924 r. Nr 56, poz. 576, z 1932 r. Nr 94, poz. 808, z 1934 r. Nr 110, poz. 976, z 1947 r. Nr 65, poz. 389 oraz z 1949 r. Nr 25, poz. 175) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 dodaje się lit. f) w brzmieniu:
„f) koniecznej pomocy finansowej”;
- 2) w art. 5 lit. a) otrzymuje brzmienie:
„a) gminy sprawują opiekę środowiskową (pozazakładową) w ramach zadań własnych i zleconych; w ramach zadań własnych udzielają zasiłków celowych i świadczeń niepieniężnych oraz utrzymują bazę materialno-techniczną ośrodków pomocy społecznej, a także zakładają i utrzymują żłobki i inne zakłady opiekuńcze o zasięgu lokalnym; w ramach zadań zleconych gminy udzielają zasiłków stałych i okresowych oraz finansują wynagrodzenie pracowników socjalnych.”

Art. 12. W ustawie z dnia 15 marca 1933 r. o zbiorcach publicznych (Dz. U. Nr 22, poz. 162, z 1948 r. Nr 36, poz. 250, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1989 r. Nr 29, poz. 154):

- 1) w art. 2 w ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:
„a) jako zadanie zlecone organy gminy, o ile zbiórka ma być przeprowadzona na obszarze gminy lub jego części”;
- 2) w art. 2 w ust. 1 lit. b) skreśla się wyrazy „obejmującej więcej niż jeden powiat,”.

Art. 13. W ustawie z dnia 13 lipca 1939 r. o nadzorze nad niektórymi środkami żywienia zwierząt (Dz. U. Nr 63, poz. 419) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Nadzór nad jakością środków żywienia zwierząt należy do rejonowych organów rządowej administracji ogólnej.”

Art. 14. W ustawie z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. Nr 55, poz. 434, z 1950 r. Nr 36, poz. 327, z 1951 r. Nr 1, poz. 2, z 1955 r. Nr 11, poz. 67, z 1989 r. Nr 29, poz. 154 i Nr 35, poz. 192) w art. 1 w ust. 1 po wyrazach „instytucje państwowe” dodaje się wyraz „gminy”.

Art. 15. W ustawie z dnia 1 lipca 1949 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz. U. Nr 41, poz. 297 i z 1988 r. Nr 41, poz. 324) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Lecznice i przychodnie dla zwierząt mogą być prowadzone także przez gminy. Do lecznic i przychodni prowadzonych przez gminy stosuje się odpowiednio przepisy art. 13—21.”;
- 2) w art. 13 ust. 2 skreśla się,
- 3) art. 18 skreśla się.

Art. 16. W dekreście z dnia 2 sierpnia 1951 r. o targach i targowiskach (Dz. U. Nr 41, poz. 312) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) skreśla się art. 2,
- 2) art. 4 otrzymuje brzmienie:
„Art. 4. 1. Prowadzenie targowisk jest zadaniem własnym gminy.
2. Działalność, o której mowa w ust. 1, mogą prowadzić inne podmioty gospodarcze po uzyskaniu zezwolenia gminy.”;
- 3) art. 5 otrzymuje brzmienie:
„Art. 5. Gmina ustala lokalizację targowisk i ich regulaminy”;
- 4) w art. 7 ust. 2 skreśla się,
- 5) art. 8 skreśla się.

Art. 17. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99 i z 1989 r. Nr 3, poz. 11) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 232 w § 1 po wyrazie „gospodarki” dodaje się po przecinku wyrazy „a także grunty stanowiące własność gmin lub ich związków”;
- 2) w art. 233, 234, 235 § 1, 236 § 1, 239 § 1 oraz 240 po użytym w różnym rodzaju, liczbie i przypadku wyrazie „państwowy” dodaje się użyte w odpowiednim rodzaju, liczbie i przypadku wyrazy „lub gruntu należącego do gmin bądź ich związków.”

Art. 18. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157, Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82, Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175 oraz z 1990 r. Nr 14, poz. 88) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1005 wyrazy „właściwy organ gospodarki komunalnej” zastępuje się wyrazami „właściwy organ administracji rządowej lub właściwa gmina”;
- 2) w art. 1008 po wyrazach „do właściwego terenowego organu administracji” skreśla się wyraz „państwowej” i dodaje wyrazy „rządowej lub do właściwej gminy”.

Art. 19. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 24, poz. 151, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1982 r. Nr 30, poz. 210 i Nr 45, poz. 289 oraz z 1990 r. Nr 21, poz. 126) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 1, art. 2 § 1 pkt 1, art. 5 pkt 1 oraz art. 7 § 1 i art. 20 § 1 w różnych przypadkach wyrazy „organy administracji państwowej” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „organy administracji rządowej i organy gminy”;
- 2) w art. 2 w § 1 w pkt 3 wyrazy „z zakresu administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „pozostające we właściwości organów administracji rządowej i gminy”;
- 3) w art. 3 wyraz „państwowej” zastępuje się wyrazami „rządowej i gminy.”;
- 4) w art. 19:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym jest:

 - 1) rzeczowo właściwy terenowy organ administracji rządowej I instancji,
 - 2) miejscowo właściwa gmina w zakresie zadań własnych lub zleconych.”
 - b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, wynikających z decyzji z zakresu administracji rządowej, wydanych przez przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz przez stowarzyszenia, organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne, jest terenowy organ rządowej administracji I instancji, z którego właściwością związana jest sprawa; w razie wątpliwości lub braku takiego organu, organ ten wyznacza wojewoda.”
- 5) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Wójt lub burmistrz (prezydent) jest uprawniony do wstrzymywania czynności egzekucyjnych dotyczących prowadzonej na terenie gminy egzekucji administracyjnej należności pieniężnych od rolników tam zamieszkałych, jeżeli zachodzi oczywisty błąd co do egzekwowanego obowiązku lub co do osoby zobowiązanego albo zaistniała nowa lub nieznaną organowi egzekucyjnemu albo przez ten organ nie rozpatrzona okoliczność uzasadniająca przyznanie ulgi albo zawieszenie lub umorzenie postępowania egzekucyjnego. O wstrzymaniu czynności egzekucyjnych wójt lub burmistrz (prezydent) zawiadamia niezwłocznie organ egzekucyjny, który postanowi co do dalszego postępowania.”

Art. 20. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1988 r. Nr 30, poz. 207, z 1989 r. Nr 20, poz. 104, Nr 29, poz. 154 i Nr 34, poz. 178 oraz z 1990 r. Nr 30, poz. 179) w art. 15 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Terenowymi organami obrony cywilnej są wojewodowie oraz wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) jako szefowie obrony cywilnej województw oraz gmin. Wójtowie lub burmistrzowie (prezydenci miast) wykonują zadania szefa obrony cywilnej gminy jako zlecone zadanie administracji rządowej.”

Art. 21. W ustawie z dnia 9 kwietnia 1968 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 12, poz. 63, z 1984 r. Nr 26, poz. 129 i z 1989 r. Nr 29, poz. 155 i Nr 35, poz. 192) art. 34 skreśla się.

Art. 22. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 142) w art. XII § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Dni i godziny otwierania oraz zamykania placówek handlu detalicznego, zakładów gastronomicznych i zakładów usługowych dla ludności określa gmina”.

Art. 23. W ustawie z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 w ust. 3 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „terenowy organ administracji rządowej”;
- 2) w art. 17 po wyrazach „organom administracji” wyraz „państwowej” skreśla się i dodaje wyrazy „rządowej i organom gminy”;
- 3) w art. 20 w ust. 2 i w art. 26 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „terenowy organ administracji rządowej”;
- 4) w art. 28 w ust. 1 wyrazy „organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „terenowy organ administracji rządowej”;
- 5) w art. 36 wyrazy „Terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Terenowe organy administracji rządowej”;
- 6) w art. 37 wyrazy „Terenowy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Terenowy organ administracji rządowej”;
- 7) w art. 38 w ust. 1 wyrazy „terenowego organu administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „terenowego organu administracji rządowej”;
- 8) w art. 65 po wyrazach „organów administracji” skreśla się wyraz „państwowej” i dodaje wyrazy „rządowej i organów gminy”.

Art. 24. W dekreście z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 20, poz. 106 i z 1988 r. Nr 19, poz. 132) w art. 2 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Komendanta wojewódzkiego straży pożarnych spośród funkcjonariuszy pożarnictwa mianuje wojewoda po porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.”

Art. 25. W ustawie z dnia 12 czerwca 1975 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 106, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) wojewodowie — w stosunku do jednostek organizacyjnych im podległych i przez nich nadzorowanych,

3) organy gminy — w stosunku do ich jednostek organizacyjnych”;

2) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. W dziedzinie zapobiegania i zwalczania pożarów do rejonowych organów rządowej administracji ogólnej należą:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez państwowe, spółdzielcze i społeczne jednostki organizacyjne oraz jednostki organizacyjne gospodarki nie uspołecznionej i osoby fizyczne,

- 2) nadzór nad działalnością zawodowych, obowiązkowych i ochotniczych straży pożarnych,
- 3) zapewnienie terenowym zawodowym strażom pożarnym:
- środków alarmowania i łączności,
 - pomieszczeń, wyposażenia, sprzętu, urządzeń przeciwpożarowych, odzieży specjalnej i umundurowania,
 - środków transportowych do akcji ratowniczych i ćwiczeń.
2. W dziedzinie zapobiegania i zwalczania pożarów do organów gminy należy:
- zapewnienie na terenie gminy zasobów wody do gaszenia pożarów,
 - zapewnienie terenowym obowiązkowym i ochotniczym strażom pożarnym środków, pomieszczeń i innych przedmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 3.”;
- 3) w art. 12:
- w ust. 1 wyrazy „Gminne rady narodowe (rady narodowe miast i gmin)” zastępuje się wyrazami „Rady gmin”, wyrazy „rada narodowa” — wyrazami „rada gminy”, a wyrazy „urząd gminy (miasta i gminy)” — wyrazami „zarząd gminy”,
 - w ust. 2 wyrazy „naczelnik gminy (miasta i gminy)” zastępuje się wyrazami „zarząd gminy”,
- 4) w art. 15 w ust. 1 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego” zastępuje się wyrazami „rejonowy organ rządowej administracji ogólnej”;
- 5) w art. 18:
- ust. 1 skreśla się,
 - ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Wojewoda wykonuje swoje zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przy pomocy komendanta wojewódzkiego straży pożarnych, komendantów rejonowych straży pożarnych i podległych im terenowych zawodowych straży pożarnych.”,
 - ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Wojewoda określa organizację komendy wojewódzkiej straży pożarnych w statucie urzędu wojewódzkiego oraz nadaje statut komendom rejonowym straży pożarnych.”;
- 6) w art. 19:
- w ust. 1 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej o właściwości ogólnej stopnia podstawowego” zastępuje się wyrazami „zarząd gminy”,
 - ust. 2 skreśla się;
- 7) w art. 21:
- w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „radę gminy”,
 - ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadku powołania obowiązkowej straży pożarnej zarząd gminy może nakładać na osoby fizyczne obowiązek pełnienia służby w tej straży, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 3.”;
- 8) w art. 31:
- w ust. 1 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego” zastępuje się wyrazami „wójta lub burmistrza (prezydenta)”,
 - w ust. 2 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazem „organ”,
 - w ust. 3 skreśla się wyrazy „administracji państwowej”,
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Organ, o którym mowa w ust. 1, prowadzi rejestr terenowych ochotniczych straży pożarnych oraz zakładowych ochotniczych straży pożarnych jako zadanie zleczone gminie.”,
- 9) w art. 15 w ust. 4 i w art. 24 w ust. 1 użyte w różnej liczbie wyrazy „terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie wyrazem „wojewoda”.
- Art. 26.** W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 oraz z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:
- w art. 7 w ust. 1 po wyrazach „organów administracji” wyraz „państwowej” skreśla się i dodaje wyrazy „rządowej i organów gminy”,
 - w art. 34 w ust. 3, w art. 66 i 101 po wyrazach „organy administracji” wyraz „państwowej” skreśla się i dodaje wyrazy „rządowej i organy gminy”,
 - w art. 42 w ust. 1 wyrazy „Rady narodowe, terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Organy administracji rządowej i organy gminy”,
 - w art. 88 skreśla się ust. 3 i 4,
 - w art. 90 w ust. 1 wyrazy „Rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Organy administracji rządowej i organy gminy”,
 - w art. 90 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Terenowe organy administracji rządowej określają programy ochrony środowiska.”,
 - w art. 91 wyrazy „Rady narodowe i terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Organy administracji rządowej i organy gminy”,
 - w art. 99 w ust. 1 wyrazy „Samorząd mieszkańców miast i wsi” zastępuje się wyrazami „Organy sołectwa lub dzielnicy”,
 - w art. 99a w ust. 3 wyrazy „terenowymi organami administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „organami administracji rządowej i organami gminy”,
 - w art. 102 wyrazy „terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „organy gminy”,
 - w art. 104 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. W razie nadzwyczajnego zagrożenia środowiska wojewoda podejmie działanie i stosuje środki niezbędne do usunięcia zagrożenia i jego skutków, określając w szczególności związane z tym obowiązki terenowych organów administracji rządowej, organów gminy i jednostek organizacyjnych.”,
 - w art. 105 w ust. 1 wyrazy „terenowy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „terenowy organ administracji rządowej i organ gminy”,
 - w art. 105 w ust. 2 wyrazy „Terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „Terenowe organy administracji rządowej i organy gminy”.
- Art. 27.** W ustawie z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 27, poz. 111, z 1982 r. Nr 45, poz. 289, z 1984 r. Nr 52, poz. 268, z 1985 r. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 41, poz. 325 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 23, Nr 33, poz. 176, Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443) w art. 3 w ust. 1 wyrazy „terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „organy gminy”.
- Art. 28.** W ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. z 1988 r. Nr 27, poz. 195) wprowadza się następujące zmiany:
- w art. 14 ust. 2 skreśla się,

2) w art. 18:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewodowie ustalają ceny urzędowe niektórych towarów i usług, z wyjątkiem cen za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego; Rada Ministrów w wykazie, o którym mowa w art. 7 ust. 1, określa te towary i usługi.”

b) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3. Rada gminy ustala ceny urzędowe za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego.”

Art. 29. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230, z 1984 r. Nr 34, poz. 164, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez właściwego wójta lub burmistrza (prezydenta) w granicach liczby punktów sprzedaży, ustalonej dla danego województwa zgodnie z art. 12 ust. 1. Wydawanie zezwoleń należy do zadań zleconych gminie.”

2) w art. 39 skreśla się ust. 2.

Art. 30. W ustawie z dnia 14 grudnia 1982 r. o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej (Dz. U. Nr 40, poz. 271 i z 1989 r. Nr 34, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 18 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wojewodowie — w stosunku do podległych organów i jednostek podporządkowanych oraz do organów i jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego”

2) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Naczelne i centralne organy państwowe oraz wojewodowie mogą wydawać szczegółowe przepisy normujące tryb i sposób postępowania z wiadomościami stanowiącymi tajemnicę państwową i służbową w jednostkach podległych i nadzorowanych oraz w jednostkach, dla których są organami założycielskimi, a także dla organów i jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jeżeli wymaga tego charakter ich działalności”.

Art. 31. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. Nr 21, poz. 96, z 1987 r. Nr 33, poz. 180, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1990 r. Nr 14, poz. 89) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 w ust. 1 na początku zdania wyrazy „Rady narodowe” zastępują się wyrazem „Gminy”;

2) użyte w art. 10 ust. 2, art. 18 ust. 2, art. 19 i art. 27 ust. 1 w różnej liczbie i przypadkach wyrazy „terenowy organ administracji państwowej o właściwości szczególnej w sprawach gospodarki energetycznej” zastępuje się użytym w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazem „wojewoda”.

Art. 32. W ustawie z dnia 26 kwietnia 1984 r. o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury (Dz. U. Nr 26, poz. 129, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 oraz z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

1) użyte w art. 4, 6, 11 pkt 2, art. 13 ust. 4, art. 17 ust. 1, art. 21 ust. 1, art. 24 ust. 1 i art. 33 wyrazy „rady narodowe” zastępuje się wyrazami „gminy i wojewodowie”;

2) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Gminy i wojewodowie współdziałają ze społecznym ruchem kulturalnym”.

Art. 33. W ustawie z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 r. Nr 17, poz. 99, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 skreśla się ust. 3,

2) w art. 17 skreśla się ust. 4,

3) skreśla się art. 29 i 40.

Art. 34. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 12, poz. 50, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 oraz z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i Nr 74, poz. 443) w art. 5 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 wyrazy „Minister Finansów, w drodze rozporządzenia” zastępuje się wyrazami „Rada gminy”;

2) skreśla się ust. 2,

3) dotychczasowy ust. 3 oznacza się jako ust. 2.

Art. 35. W ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz. 60, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13:

a) w ust. 2 w pkt 1 skreśla się lit. c),

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Gmina może określać miejsca poza drogami krajowymi, w których pobiera się opłaty za parkowanie pojazdów, wysokość tych opłat, sposób ich pobierania oraz przeznaczenie.”

2) w art. 14:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) planem i budżetem wojewódzkim w odniesieniu do dróg wojewódzkich”;

b) w ust. 1 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) planem i budżetem gminy w odniesieniu do dróg gminnych i lokalnych miejskich”;

c) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) planem i budżetem wojewódzkim w zakresie utrzymania i ochrony.”;

d) skreśla się ust. 3,

3) w art. 22 skreśla się ust. 3 i 4,

4) w art. 24 w pkt 2 skreśla się lit. e),

5) w art. 40 w ust. 5 skreśla się na końcu wyrazy „oraz właściwego naczelnika gminy”;

6) w art. 36, 39 ust. 3 i art. 40 ust. 1 wyrazy „właściwy organ administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „właściwy zarząd drogi”.

Art. 36. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 22, poz. 98, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178 i Nr 73, poz. 436 oraz z 1990 r. Nr 3, poz. 16 i Nr 6, poz. 35) w art. 20 w ust. 1 wyrazy „wojewódzkie rady narodowe lub ich prezydium” zastępuje się wyrazami „rada gminy lub sejmik samorządowy”.

Art. 37. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1990 r. Nr 23, poz. 138) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 134 i 135 otrzymują brzmienie:

„Art. 134. § 1. Ławników do sądów wojewódzkich oraz do sądów rejonowych wybierają rady gmin, których obszar jest objęty właściwością tych sądów — w głosowaniu tajnym.

§ 2. Wybory przygotowują gminy jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 135. § 1. Liczbę ławników wybieranych przez poszczególne rady gmin do wszystkich sądów działających na obszarze właściwości sądu wojewódzkiego, w tym także liczbę ławników do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, ustala kolegium sądu wojewódzkiego; liczbę ławników do poszczególnych sądów rejonowych ustala się po zasięgnięciu opinii tych sądów.

§ 2. Prezes sądu wojewódzkiego podaje liczbę ławników do wiadomości poszczególnym radom gmin najpóźniej na 30 dni przed upływem terminu zgłaszania kandydatów.”;

2) w art. 136 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kandydatów na ławników zgłaszają radom gmin stowarzyszenia, organizacje i związki zawodowe, zarejestrowane na podstawie przepisów prawa, oraz co najmniej 25 obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na danym terenie, w terminie do dnia 31 lipca ostatniego roku kadencji, w trybie, który określi Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.”;

3) w art. 137 § 2, w art. 138 § 1, w art. 140 § 1 i 2, w art. 141 § 1 oraz w art. 142 użyte w różnych przypadkach i liczbach wyrazy „rada narodowa” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach i liczbach wyrazami „rada gminy”.

Art. 38. W ustawie z dnia 12 listopada 1985 r. o zmianach w organizacji oraz zakresie działania niektórych naczelnych i centralnych organów administracji państwowej (Dz. U. Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 33, poz. 180 oraz z 1989 r. Nr 30, poz. 163, Nr 64, poz. 387 i Nr 73, poz. 433 i 434) w art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister-Szef Urzędu Rady Ministrów realizuje zadania przewidziane w odrębnych ustawach dla ministra właściwego do spraw administracji.”

Art. 39. W ustawie z dnia 29 września 1986 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. Nr 36, poz. 180, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1989 r. Nr 29, poz. 154) wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Urzędy stanu cywilnego wchodzi w skład urzędu gminy.
2. Gmina stanowi okręg urzędu stanu cywilnego.
3. Wojewoda może tworzyć urzędy stanu cywilnego właściwe dla kilku okręgów lub utworzyć kilka urzędów stanu cywilnego w obszarze jednej gminy.”;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Art. 6. 1. Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego dokonuje kierownik urzędu stanu cywilnego lub jego zastępca (zastępcy).
2. Kierownikiem urzędu stanu cywilnego jest wójt lub burmistrz (prezydent).
3. Rada gminy może powołać innego kierownika urzędu stanu cywilnego i jego zastępcę (zastępców)”.

Art. 40. W ustawie z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. Nr 21, poz. 123) w art. 11 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „administracji państwowej” skreśla się przecinek i dodaje wyrazy „i gminy”.

Art. 41. W ustawie z dnia 20 stycznia 1990 r. o zmianach w organizacji i działalności spółdzielczości (Dz. U. Nr 6, poz. 36, Nr 11, poz. 74 i Nr 29, poz. 175):

1) w art. 6 w ust. 2 wyrazy „przejmą terenowe organy administracji państwowej” zastępuje się wyrazami „przejmie wojewoda”;

2) w art 6 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Zasady i tryb przejęcia list kandydatów, ich obsługi oraz kierowania kandydatów do spółdzielni mieszkaniowych określi, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.”

Art. 42. W ustawie z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 14, poz. 88) w art. 21 w ust. 2 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) organy gmin.”

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 43. Zadania i kompetencje rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej, określone w niniejszej ustawie jako zadania i kompetencje gminy, przechodzą odpowiednio na rady, zarządy gmin lub wójtów albo burmistrzów (prezydentów miast).

Art. 44. 1. Do czasu utworzenia rejonowych organów rządowej administracji ogólnej, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy, zadania i kompetencje przechodzące do tych organów, stosownie do przepisów ustawy, realizują:

1) wojewodowie — zadania i kompetencje należące do tychczas do wojewódzkich rad narodowych oraz do terenowych organów administracji państwowej stopnia wojewódzkiego,

2) organy gminy — zadania i kompetencje należące do tychczas do rad narodowych i terenowych organów administracji państwowej stopnia podstawowego.

2. Do zadań i kompetencji, o których mowa w ust. 1, realizowanych przez organy gminy, stosuje się odpowiednio przepisy o zadaniach zleconych z zakresu administracji rządowej.

Art. 45. 1. Z zastrzeżeniem przepisu art. 44, postępowanie w sprawach indywidualnych, wszczętych przed dniem 27 maja 1990 r., przejmują organy właściwe w tych sprawach do dnia 27 maja 1990 r., przy czym:

1) wszystkie czynności podjęte w postępowaniu przed dniem 27 maja 1990 r., a także decyzje administracyjne pozostają w mocy.

2) odwołania od decyzji wydanych przez terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego przed dniem 27 maja 1990 r. w sprawach przechodzących do właściwości gmin rozpatrują właściwe naczelne (centralne) organy administracji państwowej,

3) odwołania od decyzji wydanych przez terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego przed dniem 27 maja 1990 r. w sprawach przechodzących do właściwości gmin jako zadania własne rozpatruje do czasu utworzenia kolegiów odwoławczych przy sejmikach samorządowych właściwy wojewoda.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do spraw, w których postępowanie, stosownie do art. 44, do czasu utworzenia rejonowych organów rządowej administracji ogólnej przejmą wojewodowie i organy gminy.

Art. 46. Do czasu wyboru prezydentów miasta Krakowa i miasta Łodzi ich funkcje pełnią odpowiednio wojewoda krakowski i wojewoda łódzki.

Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 27 maja 1990 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *W. Jaruzelski*